

MINISTARSTVO KULTURE

**PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA
KULTURNIH DOBARA ZA 2020. GODINU**

Cetinje, decembar 2019. godine

I UVOD

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu (u daljem tekstu: Program zaštite i očuvanja), donosi se na osnovu člana 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu. Program zaštite i očuvanja u potpunosti referiše na Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2018-2020, Nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine, Strategiju naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021 i Strategiju razvoja kulturnog turizma.

Cijeneći da su kulturna dobra, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te su kao takva, važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja, planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, realizacija projekata i programa iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

Jedan od glavnih ciljeva Programa zaštite i očuvanja je ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji cijele Crne Gore. U cilju organizovane zaštite obuhvaćeni su projekti namijenjeni unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, očuvanju, zaštiti, valorizaciji, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine, kao i unaprjeđenju uslova za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine.

Realizacija predloženih projekata će doprinijeti unaprjeđenju stanja kulturnih dobara, širenju znanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine, razumijevanju različitih kultura, uspostavljanju blagovremene saradnje između nadležnih institucija i vlasnika - držalaca, kao i obezbjeđivanju uslova da ista, shodno svojoj namjeni, služe kulturnoj, naučnoj i edukativnoj potrebi pojedinaca i društva.

Uvažavajući ulogu ustanova kulture u procesu zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije kulturne baštine, Programom zaštite i očuvanja Ministarstvo kulture je obuhvatilo **87 projekata** predloženih od strane nacionalnih i opštinskih javnih ustanova i samostalnih organa uprave iz oblasti kulturne baštine, uključujući i druge subjekte koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine.

Program zaštite i očuvanja će se finansirati iz namjenskih, odnosno opštih prihoda budžeta Ministarstva kulture za 2020. godinu, sa programa Kulturna baština, pozicija: Konsultantske usluge, projekti i studije i Izdaci za investiciono održavanje.

Predložene projekte Programa zaštite i očuvanja, iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, realizovaće nacionalne i lokalne javne ustanove, organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, kao i drugi subjekti koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine, u ukupnom iznosu od **1.142.114,50 €**, od čega **400.000,00 €** iz namjenskih prihoda.

II OPIS STANJA

Ministarstvo kulture se u proteklom periodu (2004 - 2008. godine), bavilo analizom stanja¹ u kulturnoj baštini, na osnovu koje su pokrenuti reformski procesi u domenu zakonske regulative, a koji su za rezultat imali donošenje seta propisa iz oblasti kulturne baštine (2010 - 2012. godine). Prilikom koncipiranja novog zakonskog okvira poseban zahtjev predstavljalo je usklađivanje realnih potreba zaštite i očuvanja kulturnih dobara i obezbjeđenja finansijskih izvora za sanaciju degradiranih kulturnih dobara, sa međunarodnim standardima, potrebama države, razvojnim kapacitetima ustanova kao nosilaca djelatnosti, kao i usklađivanje sa nacionalnim zakonodavstvom kako bi ova oblast bila cjelovito uređena.

Na osnovu člana 8 Zakona o kulturi („Službeni list Crne Gore“, broj 49/08), donijet je Nacionalni program razvoja kulture 2011 - 2015., koji je predstavljao prvu dugoročnu projekciju reforme u kulturi Crne Gore. Petogodišnja strategija razvoja kulture u Crnoj Gori zasnovana je na analizi svih segmenata kulture, od načela na kojima se razvijaju djelatnosti u kulturi do tehničke i institucionalne potpore njenom unaprjeđenju.

Ključni izazovi u predmetnoj strategiji su postizanje ravnomjernog razvoja svih djelatnosti kulture na nacionalnom i lokalnom nivou, jačanje pravno-institucionalne podrške i jačanje kadrovskih kapaciteta. Nakon petogodišnjeg sprovođenja navedenog dokumenta, Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva kulture donosi Program razvoja kulture 2016 – 2020. koji definiše strateška opredjeljenja kulturne politike i osnovne mjere koje će Ministarstvo sprovesti u razvoju i afirmaciji kulture i kulturno-umjetničkog stvaralaštva, zaštiti kulturne baštine i afirmaciji kulturnih identiteta koji odražavaju tradiciju i savremenost Crne Gore.

Uslijed brojnih nedostataka u dokumentacionoj osnovi za zaštitu kulturnih dobara, kao i prepoznatih slabosti u kadrovskim i institucionalnim nosiocima djelatnosti zaštite i očuvanja kulturne baštine, Ministarstvo kulture usvojilo je i realizovalo Projekat „Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore“, a u skladu sa Programom rada Vlade za 2014. godinu. Projekat je obuhvatio kulturna dobra, koja taj status imaju prema ranijim propisima, od ustanovljavanja institucionalne i zakonodavne zaštite kulturnih dobara, 1948. godine. Cijeneći da je revalorizacija stručna i naučna ocjena svojstava, osobenosti i značaja kulturnog dobra, radi provjere njegove kulturne vrijednosti, projekat je, pored ostalog, obuhvatio i definisanje mjera i nosioce istih, u cilju unaprjeđenja stanja kulturnih dobara.

Kroz pomenutu aktivnost uspostavljena je osnova za sprovođenje daljih mjera i istovremeno prepoznata potreba izrade Liste prioritetnih intervencija najugroženijih kulturnih dobara, koja definiše prioritete za dalja finansijska ulaganja, radi unaprjeđenja stanja i očuvanja kulturnih vrijednosti crnogorske kulturne baštine.

¹ Stanje kulturne baštine Crne Gore, Ministarstvo kulture, Podgorica 2006. godina

Zaključkom Vlade Crne Gore br. 08-1978/3 od 01.08.2014. godine Uprava za zaštitu kulturnih dobara i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore zaduženi su da pripreme Listu prioriternih intervencija za izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera, arheoloških i konzervatorskih istraživanja, a radi unaprjeđenja stanja najugroženijih kulturnih dobara.

Istim Zaključkom, nacionalne i lokalne javne ustanove i organi uprave, koji obavljaju konzervatorsku, muzejsku, arhivsku, bibliotečku i kinotečku djelatnosti zaduženi su da, u skladu sa članom 120 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, planiraju projekte i aktivnosti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u skladu sa njihovim nadležnostima, a posebno u odnosu na pokretna kulturna dobra koja se čuvaju u fondovima muzeja, biblioteka, arhiva. Nadalje, Ministarstvo kulture zaduženo je da, u skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, godišnjim programima zaštite i očuvanja kulturnih dobara planira projekte od značaja za unaprjeđenje stanja kulturnih dobara.

U okviru poslova na strateškom planiranju u kulturnoj baštini, Ministarstvo kulture pristupilo je analizi stručnih kapaciteta zaposlenih u državnim organima, nacionalnim i lokalnim javnim ustanovama koje obavljaju konzervatorsku, muzejsku, bibliotečku, arhivsku i kinotečku djelatnost, i izradilo Informaciju o kadrovskim kapacitetima organa i ustanova koji se bave zaštitom i očuvanjem kulturne baštine (septembar 2018. godine)². Predmetna informacija obuhvatila je zaposlene na poslovima zaštite i očuvanja kulturne baštine u 3 organa državne uprave, 8 nacionalnih javnih ustanova i 32 lokalne javne ustanove. Ciljevi analize su evaluacija broja i strukture kadrovskih kapaciteta iz oblasti kulturne baštine, odnosno zaposlenih u navedenim ustanovama i prijedlog mjera za jačanje kadrovske strukture i planiranje u pogledu obrazovanja neophodnog kadra u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine.

Shodno članu 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara i Programu rada Vlade Crne Gore, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi se na godišnjem nivou, u kontinuitetu od 2012. godine, na osnovu godišnje Liste prioriternih intervencija Uprave za zaštitu kulturnih dobara i JU Centar za konzervaciju i arheologiju, kao i na osnovu konsultacija sa relevantnim nacionalnim i lokalnim ustanovama na teritoriji Crne Gore iz oblasti kulturne baštine i drugih subjekata koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine.

Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. List Crne Gore“ broj 018/19 od 22.03.2019. godine), propisano je, pored ostalog, da komisija koju obrazuje Ministarstvo kulture, vrši raspodjelu sredstava za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, a na osnovu konkursa koji se objavljuje se na internet stranici Ministarstva i sadrži uslove za dodjelu sredstava. Shodno citiranim odredbama, Ministarstvo kulture je dana 16.07.2019. godine objavilo Konkurs za raspodjelu sredstava za projekte Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara Crne Gore u 2020. godini, na svojoj internet stranici, kao i obrazovalo Komisiju za raspodjelu sredstava Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu, Rješenjem broj 01-3313 od 20.09.2019. godine. Predmetna komisija je u postupku otvaranja prijava utvrdila da od 168 (stošezdestosam) prispjelih prijava, samo 5 (pet) prijava ispunjavaju uslove propisane Konkursom, te da rezultati provjere prispjelih prijava, u pogledu ispunjenosti uslova utvrđenih

² Zaključak Vlade Crne Gore br. 07-4447 od 27.09.2018. godine

Konkursom, nesporno ukazuju da ciljevi predmetnog konkursa nijesu ispunjeni. Cijeneći zaključak Komisije, Ministarstvo kulture je poništilo Konkurs i dana 1.10.2019. godine, objavilo Konkurs za dodjelu sredstava za projekte Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara Crne Gore u 2020. godini, broj 3384/2. Nakon razmatranja prispjelih prijava, Komisija za raspodjelu sredstava Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu, utvrdila je listu od 40 prijava koje nijesu ispunile uslove propisane Konkursom. Preostalih 127 prijava, Komisija je vrednovala na osnovu sljedećih kriterijuma propisanih konkursom:

- 1) doprinos prijavljenog projekta ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara;
- 2) kvalitet prijavljenog projekta;
- 3) reference podnosioca prijave, odnosno realizatora projekta;
- 4) stepen izvršavanja obaveza iz prethodnog perioda u realizaciji projekata iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Nakon izvršenog vrednovanja Komisija je utvrdila da nije bilo prijava za oblast integralne zaštite, kao i da je određeni broj prijava ravnopravno tretirao oblast izrade konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera, i konstatovala da se prijave odnose na pet gore navedenih oblasti. Cijeneći broj vrednovanih prijava i tražena sredstva, Komisija je utvrdila Rang listu i predložila Ministarstvu kulture 86 projekata za Prijedlog Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu.

III OPERATIVNI CILJEVI, PRATEĆI INDIKATORI UČINKA I AKTIVNOSTI ZA SPROVOĐENJE CILJEVA

Imajući u vidu stanje u resoru kulturne baštine, osnovni cilj Programa zaštite i očuvanja je obezbjeđenje sveobuhvatnog i ravnomjernog tretmana kulturne baštine Crne Gore. Pojedinačni ciljevi proizilaze iz pomenutog, odnosno potreba kulturne baštine Crne Gore, i tiču se:

- zaštite i očuvanja kulturnih dobara;
- unaprjeđenja stanja kulturnih dobara;
- održivog upravljanja kulturnim dobrima;
- edukacije kadrova;
- turističke valorizacije kulturne baštine;
- popularizacije i prezentacije kulturne baštine;
- poboljšanja uslova rada ustanova i stručnih službi za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine.

Definišući ciljeve, Programom zaštite i očuvanja, istovremeno su prepoznate i aktivnosti za njihovo sprovođenje, tj. oblasti u okviru kojih se planiraju projekti za ispunjenje ciljeva Programa, i to:

1. arheološka i konzervatorska istraživanja,
2. izrada konzervatorskog projekta,
3. sprovođenje konzervatorskih mjera,
4. integralna zaštita kulturnih dobara;
5. edukacija i doedukacija kadrova,

6. prezentacija i popularizacija kulturne baštine,
7. tehničko-tehnološko osavremenjavanje.

Realizacijom projekata u okviru navedenih oblasti, tj. sprovođenjem Programa zaštite i očuvanja obezbjeđuje se sveobuhvatan pristup zaštiti i očuvanju kulturne baštine Crne Gore, u kontinuitetu. Osim fizičkog tretmana putem sprovođenja istraživanja, izrade projekata i sprovođenja konzervatorskih mjera, Programom zaštite i očuvanja predviđene su aktivnosti koje umnogome doprinose adekvatnoj zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, kroz edukaciju i doedukaciju stručnog kadra, popularizaciju i prezentaciju, kao i tehničko-tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine.

Stepen realizacije projekata u okviru navedenih oblasti predstavlja osnovni prateći indikator učinka, koji na godišnjem nivou prate: presjek stanja kulturnih dobara, broj edukovanih i doedukovanih kadrova, vidljivost projekata i medijska pokrivenost, zastupljenost kulturne baštine u kulturnom životu, broj tehničko-tehnološko unaprijeđenih objekata i prostora za rad i obavljanje djelatnosti.

Programom zaštite i očuvanja za 2020. godinu obuhvaćeno je **87 projekata** i to za sljedeće oblasti:

1. konzervatorska i arheološka istraživanja: 14 projekata;
2. konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera: 30 projekta;
3. edukacija i doedukacija stručnog kadra: 5 projekata;
4. popularizacija i prezentacija kulturne baštine: 28 projekata;
5. tehničko-tehnološko osavremenjavanje: 9 projekata;
6. ostalo: 1 projekat.

Ukupan iznos opredijeljenih sredstava iznosi **1.142.114,50 €**.

1. ISTRAŽIVANJA

Arheološka i konzervatorska istraživanja

Programom zaštite i očuvanja za 2020. godinu, predviđeno je **14 projekata** u okviru kojih će se vršiti arheološka i konzervatorska istraživanja, u planiranom iznosu od **229.000,00 €**

1. Naziv aktivnosti: Rekognosciranje crnogorskog podmorja

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak saradnje, započete 2009. godine, između bivšeg Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Kotor, Fondacije RPM Nautical iz Floride, SAD i Regionalnog centra za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, spašavanje i kontrolu na moru iz Bijele. Kako je u periodu od 2005 do 2015. godine rekognoscirano crnogorsko podmorje u zoni Bokokotorskog zaliva i dalje sve do Crnog Rta, te otkrivena 23 podvodna arheološka lokaliteta, nastavak istraživanja podrazumijeva prikupljanje novih podataka o do sada neistraženim lokacijama crnogorskog podmorja.

2. Naziv aktivnosti: Sistematsko arheološko istraživanje u Matagužima, Gradska opština Golubovci

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 6.000,00 €

Obrazloženje: Nakon što su na lokalitetu osamdesetih godina prošlog vijeka evidentirani ostaci utvrđenja, odnosno helenističko-rimskog naselja, u periodu od 2017 do 2019. godine intezivirana su istraživanja i otkriveni su preostali segmenti objekta, kule, bedemi i ulazne kapije helenističke fortifikacije koja je objedinjavala nekoliko zemljišnih kompleksa. Nastavak istraživanja ima za cilj identifikaciju elemenata koji će dati nove podatke o procesu helenizacije i romanizacije, te uticajima na domicilno ilirsko stanovništvo u pojasu Skadarskog jezera.

3. Naziv aktivnosti: Arheološka istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na arhitektonskim ostacima crkve Sv. Venerande, Ćaf Kiš, Opština Tuzi

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Ovogodišnji projekat obuhvata arheološki i konzervatorski aspekt. Glavni cilj III faze arheoloških istraživanja je analiza arhitektonskih ostataka crkve, njihovo hronološko determinisanje i sagledavanje statike objekta, spoznaja o stratigrafiji nalazišta, definisanje faza gradnje, kao i izučavanje osteološkog materijala i njegova dislokacija u formiranu grobnicu. Nakon što su tokom prve i druge faze arheoloških istraživanja definisani arhitektonski ostaci starije crkve i novije koja je sagrađena na njenim temeljima, te sprovedenih preventivnih mjera zaštite, ovogodišnja faza obuhvata i konzervatorska istraživanja, otkrivenih partija čiji će rezultati dati osnov za izradu konzervatorskog projekta. Konzervatorske mjere biće usmjerene na naos i pripratu crkve, arhitektonske elemente, podne partije, kriptu i časnu trpezu.

4. Naziv aktivnosti: Sistematsko arheološko istraživanje potkapine Crvena Stijena, Opština Nikšić

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 26.000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva nastavak višegodišnjih istraživanja najznačajnijeg praistorijskog lokaliteta u Crnoj Gori, koji doprinosi ne samo boljem razumijevanju načina života i kulturnog razvoja neandertalaca, već i uspostavljanju i unaprjeđenju saradnje sa brojnim međunarodnim institucijama i stručnjacima, koji su i u proteklom periodu aktivno učestvovali u istraživanju ovog lokaliteta. Ove godine se nastavljaju istraživanja započeta 2018. godine, na centralnom dijelu potkapine, sa uzimanjem uzoraka iz slojeva za različite vrste analiza (FTIR, sedimentološke, mikromorfološke, makrobotaničke, DNK i ostale). Rezultati ovih analiza pomoći će pri interpretaciji procesa koji su se odvijali u potkapini i aktivnosti ljudskih zajednica u njoj. Cilj sistematskih arheoloških istraživanja je naučni fokus na određene elemente života i zajednice nenadertalske populacije.

5. **Naziv aktivnosti:** Nastavak sistematskih arheoloških istraživanja na Žabljaku Crnojevića, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 18.000,00 €
Obrazloženje: Ovogodišnja III kampanja predstavlja nastavak arheoloških istraživanja sprovedenih tokom 2018. i 2019. godine, kada su otkriveni segmetni zidova starijih objekata i razni pokretni nalazi. Sistematska arheološka istraživanja Žabljaka Crnojevića predstavljaju osnov za dobijanje novih saznanja o staroj crnogorskoj prijestonici, definisanje istorijata kao i za revitalizaciju jednog od najznačajnijih utvrđenja u Crnoj Gori.
6. **Naziv aktivnosti:** Kopнено sondažno arheološko istraživanje lokaliteta Vidov Vrh, Opština Herceg Novi
Realizator: JU Gradski muzej „Mirko Komnenović i Galerija Josip Bepo Benković“, Herceg Novi
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Za sada utvrđeni hronološki raspon korišćenja ove gradine je period od IV do I vijeka prije nove ere, dok granice naselja i karakter gradine nijesu utvrđeni. Imajući u vidu da je riječ o neistraženoj lokaciji, za koju se pouzdano vjeruje da predstavlja značajan arheološki sloj, ovogodišnja istraživanja fokusiraće se na otvaranje više sonde, sa ciljem utvrđivanja vertikalne i horizontalne stratigrafije, apsolutne i realativne hronologije, obima, karaktera i trajanja naselja.
7. **Naziv aktivnosti:** Nastavak sistematskih arheoloških istraživanja lokaliteta Carine i Gradina u Risnu, Opština Kotor
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €
Obrazloženje: Višegodišnja arheološka istraživanja u Risnu (lokaliteti Carine i Gradina) i u akvatorijumu Risanskog zaliva, realizuju se u saradnji JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Varšavskog univerziteta, koji su zaključili novi ugovor o saradnji za period 2018-2020. godine. Imajući u vidu dosadašnje značajne rezultate sprovedenih istraživanja, projekat podrazumijeva nastavak istraživanja antičkog grada Risiniuma, radi dobijanja novih naučnih saznanja i stvaranje uslova za zaštitu, očuvanje i prezentaciju dva značajna lokaliteta.
8. **Naziv aktivnosti:** Arheološka i konzervatorska istraživanja i sprovođenje sanacionih mjera na lokalitetu Municipium S... (III faza), Opština Pljevlja
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 39.000,00 €
Obrazloženje: Ovogodišnji projekat obuhvata arheološki i konzervatorski aspekt. Glavni cilj III faze arheoloških istraživanja je otkrivanje novih segmenata na lokaciji koja se, sudeći po dosadašnjim rezultatima istraživanja vezuje za II vijek. Nakon preventivnih mjera zaštite na partijama otkrivenim tokom arheološke kampanje iz 2017. godine, tokom 2020. godine planirane su konzervatorske mjere

na prostoru koji je istražen tokom kampanja 2018. i 2019. godine, kada su i definisani gabariti značajnije građevine.

- 9. Naziv aktivnosti:** Arheološka i arhitektonska istraživanja bastiona Valijer u Starom gradu, Opština Kotor

Realizator: Opština Kotor

Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu stanje ovog segmenta zidina Starog grada, kao i nedovoljnu istraženost lokacije, rezultati arheoloških i konzervatorskih istraživanja, stvoriće uslove za izradu konzervatorskog projekta i njegovu sanaciju.

- 10. Naziv aktivnosti:** Sondažna arheološka istraživanja lokaliteta Soko – grad, Štitari, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Soko grad je imao značajnu ulogu u crnogorskoj istoriji kao predstraža nadolazećoj osmanskoj sili. Vezuje se za dinastiju Crnojevića, a sudeći po fragmentima keramike i ostacima kiklopskih zidova pretpostavlja se da je na toj lokaciji u praistorijskom periodu bila i gradina. Imajući u vidu potencijalni značaj ovog lokaliteta, kao i njegovu neistraženost, otvaranjem više sonde očekuju se novi rezultati, koji će biti osnov za buduća sistematska arheološka istraživanja.

- 11. Naziv aktivnosti:** Arheološka istraživanja Medunskog grada u cilju njegove revitalizacije i eventualne rekonstrukcije, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 12.000,00 €

Obrazloženje: Ovogodišnji projekat podrazumijeva sveobuhvatna arheološka istraživanja gornjeg dijela grada Meduna, u cilju dobijanja novih podataka o starijim slojevima. Dobijeni podaci biće osnov za izradu konzervatorskog projekta, kojim bi se planirale mjere zaštite, prezentacija i eventualna rekonstrukcija tvrđave.

- 12. Naziv aktivnosti:** Arheološka istraživanja lokaliteta Brskovo i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Mojkovac

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak višegodišnjih istraživanja na jednom od najznačajnijih srednjovjekovnih lokaliteta na teritoriji Crne Gore. Ovogodišnje aktivnosti biće usmjerene na trg, Doganjice, gdje se treću godinu zaredom istražuju ostaci Saške crkve, kao i na lokacijama Medeno guvno, Mrki krš, a uslijediće i sondažna istraživanja radi otkrivanja novih objekata. Istovremeno, nastaviće se i antropološke analize humanoidnih ostataka, koji su otkriveni u kampanjama iz 2018. i 2019. godine.

13. Naziv aktivnosti: Arheološka istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera zaštite na lokalitetu Duklja, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Ovogodišnja kampanja biće usmjerena na južni i istočni dio lokacije koja je sondažno istraživana tokom 2017. i 2018. godine, kada su otkriveni ostaci novih građevina antičkog grada, kao i na zapadni dio nekropole koji je posebno značajan za proučavanje razvoja nekropole u periodu od II do IV vijeka nove ere, a koji je ugrožen širenjem naselja.

14. Naziv aktivnosti: Konzervatorska istraživanja tri lokaliteta sa stećcima, Opštine Žabljak i Plužine

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se realizuje u skladu sa Menadžment planom lokaliteta sa stećcima koji su upisani na UNESCO listu svjetske baštine. Predstavlja nastavak aktivnosti započetih tokom 2018. i 2019. godine, i shodno zajedničkoj strategiji na zaštiti lokaliteta podrazumijeva fazno sprovođenje multidisciplinarnih istraživanja, uz učešće domaćih i inostranih stručnjaka.

2. KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, obuhvaćeno je **30 projekata**, za koje je planiran iznos od **523.500,00 €**

1. Naziv aktivnosti: Konzervatorski projekat sanacije najugroženijih segmenata enterijera i eksterijera crkve Sv. Nikola u Podvrhu, Opština Bijelo Polje, II faza

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Imajući u vidu značaj ovog objekta, kao i izuzetne vrijednosti živopisa, ovogodišnje aktivnosti biće usmjerene na nastavak preventivnih mjera zaštite najugroženijih partija živopisa, koje su oštećene i sklone padu.

2. Naziv aktivnosti: Sanacija krova zgrade arhiva u Herceg Novom (nekadašnja zgrada Opštinske uprave Herceg Novog), Opština Herceg Novi

Realizator: Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek, Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 2.500,00 €

Obrazloženje: Predmet intervencije je zamjena krovnog pokrivača usljed dotrajalosti i prokišnjavanja. Loše stanje krovnog pokrivača i prodor vlage u enterijer negativno utiče, kako na objekat tako i na arhivsku građu koja se u njemu čuva. Sufinansiranjem realizacije ovog projekta u skladu sa pravilima konzervatorske struke, riješiće se dugogodišnji problem vlage i stvoriti bolji uslovi za očuvanje arhivske građe.

- 3. Naziv aktivnosti:** Sanacija fasade kompletne zgrade Arhivskog odsjeka Kotor (sa promjenom olučnog sistema na cijeloj zgradi i zamjenom stolarije), Opština Kotor
Realizator: Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek, Kotor
Opredijeljena sredstva: 30.000,00 €
Obrazloženje: Ovogodišnja faza usmjerena je na nastavak aktivnosti započetih tokom 2018. godine. Nakon urađenog konzervatorskog projekta i dobijene saglasnosti od Uprave za zaštitu kulturnih dobara, stvoreni su uslovi za sanaciju fasade, starijeg i novijeg objekta koji je u funkciji depoa. Pored tretmana fasada izvršiće se postavljanje novih oluka i zamjena oštećene stolarije.
- 4. Naziv aktivnosti:** Konzervacija fonda PUMA – Političko upravni mletački arhiv CG DA 2 HNO PUMA 1687-1797, Opština Herceg Novi
Realizator: Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek, Herceg Novi
Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Fond Političko upravni mletački arhiv nastao je za vrijeme uprave Mletačke Republike, u periodu od 1687. do 1797. godine, i pruža cjeloviti prikaz organizacije i funkcionisanja javne uprave, kao i stanja društvenog života na području Opštine Herceg Novi, toga doba. Konzervatorski tretman na dijelu arhivske građe ovog fonda realizovan je u 2018. i 2019. godini, te je u ovoj fazi planiran nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na ostalim spisima iz fonda.
- 5. Naziv aktivnosti:** Konzervacija i restauracija oštećenih dokumenata fonda Vojnička škola, Prijestonica Cetinje
Realizator: Državni arhiv – Odjeljenje za tehničku zaštitu arhivske građe, Cetinje
Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €
Obrazloženje: Državni arhiv Crne Gore u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizuju aktivnosti na konzervaciji fonda „Vojnička škola“, koji se nalazi u objektu Državnog arhiva u Prijestonici Cetinje. Fond sadrži 29 arhivskih jedinica i ima status kulturno dobro. Ovogodišnji projekat predstavlja III fazu koja obuhvata konzervatorski tretman devet arhivskih jedinica.
- 6. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sanacija krova skupštinske sale zgrade Zetske banovine, Prijestonica Cetinje
Realizator: Prijestonica Cetinje
Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €
Obrazloženje: Imajući u vidu loše stanje pojedinih partija krovnog pokrivača, ugrožen je i enterijer prostorija, među kojima je i skupštinska sala. U cilju unaprjeđenja postojećeg stanja, nakon izrade konzervatorskog projekta izvršiće se sanacija oštećenih partija krovnog pokrivača.
- 7. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku Ljubotinjanima palim u NOR-u, Prijestonica Cetinje
Realizator: Prijestonica Cetinje

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Loše stanje pojedinih segmenata, ugrozilo je stabilnost većine mermernih ploča, postolja i postamenta Spomenika. U postojećem stanju Spomenik je izložen daljem propadanju i postoji rizik da se mermerne ploče odvoje od osnove, što bi uzrokovalo njihovo urušavanje, čime se narušava njegov integritet. Nakon rezultata istraživanja i odabira najpovoljnijeg ponuđača, izradiće se konzervatorski projekt, koji će predstavljati osnov za sanaciju Spomenika Ljubotinjanima palim u NOR-u.

- 8. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sanacija tri kapije u Njegoševom parku, Prijestonica Cetinje

Realizator: Prijestonica Cetinje

Opredijeljena sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: Njegošev park predstavlja značajan segment Istorijskog jezgra Cetinja, koji u znatnoj mjeri doprinosi njegovim izuzetnim kulturnim vrijednostima. Glavne ulaze na sjevernom, sjevero-istočnom i južnom dijelu Njegoševog parka krasi tri monumentalne kapije, za koje je ocijenjen visok stepen oštećenja. Nakon odabira ponuđača, planirane aktivnosti biće usmjerene na analizi stanja, nakon čega će se izraditi konzervatorski projekat i na osnovu njega sanirati evidentirana oštećenja kapija u Njegoševom parku.

- 9. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu Crkve Sv. Trojice, Opština Pljevlja, IV faza

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Oltarska pregrada u Crkvi Sv. Trojice se vezuje za 1806/7. godinu i poznatu ikonopisačku radionicu Lazović. Složenost konzervatorskih intervencija zahtijevala je realizaciju istih u nekoliko godišnjih faza, u okviru kojih su do sada zamijenjene parapetne ploče i arhitravna greda, vršena konzervacija i resatauracija ikona u trećoj zoni ikonostasa, montirana nova noseća konstrukcija i konzervatorski tretirani oštećeni elementi ikonostasa. Takođe, postavljene su i prijestone ikone (koje su konzervatorski tretirane) sa dekorativnim ramovima. Nastavak aktivnosti podrazumijeva konzervatorske mjere na elementima II i III zone, odnosno na frizovima sa ikonama i elementima krsta, nakon čega će se tretirani elementi montirati na novo-izrađenoj nosećoj konstrukciji.

- 10. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera sanacije enterijera i eksterijera crkve Sv. Blagovještenja u Jeksi, IV faza, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 15.000,00 €

Obrazloženje: Kompleksnost građevine i visok stepen oštećenja zahtijevali su faznu realizaciju projekta. Nakon sanacije krovnog pokrivača i postavljanja drenažnog sistema, uklonjen je glavni uzrok vlage, koja je prodirala u objekat. Tokom 2019. godine, raščišćene su prilazne staze, sa

stepeništem, vršen konzervatorski tretman enterijera, koji je obuhvatio aktivnosti na uklanjanju nečistoća i praškastih soli sa površinskih struktura živopisa, zaštitu otvora od prodora atmosferalija, postavljanje plombi, uklanjanje neadekvatnog maltera sa bojenog sloja kao i preventivna zaštita labilnih partija živopisa. U okviru IV faze obuhvatiće se nastavak aktivnosti na ekstrakciji soli i konsolidaciji živopisa.

11. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu Crkve Rođenja Bogorodice u Cetinjskom Manastiru, V faza, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Složenost konzervatorskih intervencija zahtijeva faznu realizaciju. Proteklih godina realizovane su četiri faze koje su podrazumijevale izradu noseće konstrukcije i konzervatorsko restauratorski tretman na ikonama i rezbariji, postavljanje pozlate, kao i tretman drugih oštećenih elemenata. U cilju zaštite i unaprjeđenja sveukupnog stanja ikonostasa crkve Uspjenje Bogorodice i obezbjeđenja njegove adekvatne prezentacije, nastavak aktivnosti realizovaće se kroz V fazu projekta kojom će se obuhvatiti konzervatorski tretman 22 ikone, 14 vertikalnih rezbarenih stubova druge zone ikonostasa, kao i obrada i pozlaćivanje elemenata druge zone ikonostasa.

12. Naziv aktivnosti: Sanaciono – konzervatorski radovi na zgradi Dvorac kralja Nikole, Opština Bar

Realizator: JP Kulturni centar Bar

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Glavno zdanje dvorskog kompleksa kralja Nikole I Petrovića na Topolici predstavlja reprezentativni rezidencijalni objekat, takozvani Veliki dvorac. Cijeneći da prilikom posljednje obnove dvorca nisu izvršene tehničke mjere zaštite krovnog pokrivača, nepovoljni atmosferski uticaji (vlaga, blizina mora, jaki vjetrovi i kiša) izazvali su veća oštećenja krovnog pokrivača i prodor vlage unutar pojedinih prostorija, što u velikoj mjeri utiče na čuvanje, zaštitu i adekvatnu prezentaciju kulturnih vrijednosti dvorca i muzealija. U cilju zaštite objekta i muzejskih predmeta koji se čuvaju u njemu ovogodišnje aktivnosti biće usmjerena na sanaciju i hidroizolaciju krovnog pokrivača i oluka, kao i sanaciju stolarije.

13. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta sanacije česama u Starom gradu Kotoru, Opština Kotor

Realizator: Montal DSD doo

Opredijeljena sredstva: 14.000,00 €

Obrazloženje: Unutar cjeline Stari grad Kotor evidentirano je osam česama, od kojih su četiri u funkciji, koje predstavljaju svojevrsnu atrakciju i veoma značajne kulturno istorijske elemente nastale u kontekstu ove gradske kulturno-istorijske cjeline. Njihovo stanje očuvanosti je okarakterisano kao veoma loše sa tendencijom daljeg propadanja, najviše uzrokovano nebrigom ili vandalizmom. Neke od njih imaju kompleksne mehanizme koji su vremenom onesposobljeni nedostatkom infrastrukturne povezanosti, pa se osim estetskih vrijednosti teško mogu povratiti i

njihovi funkcionalni karakteri. Takođe, na većini česama nedostaju funkcionalni elementi koje je neophodno specijalnim metodama rekonstruisati. Ovogodišnja faza podrazumijeva analizu, snimanje postojećeg stanja, arhitektonska i konzervatorska istraživanja i izradu konzervatorskog projekta.

- 14. Naziv aktivnosti:** Konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta, i sprovođenje konzervatorskih mjera na crkvi Sv. Ilije, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Objekat se vezuje za početak XVI vijeka. Nakon evidentiranja lošeg stanja ovog sakralnog objekta, naročito njegovih konstruktivnih elemenata sa zvonikom, pristupiće se detaljnim istraživanjima i izradi konzervatorskog projekta na osnovu kojeg će se sprovesti sanacija ugroženih partija ovog sakralnog objekta.

- 15. Naziv aktivnosti:** Konzervatorska istraživanja i izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera starog mosta na Klezni, Gornja Klezna, Ulcinj

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 40.000,00 €

Obrazloženje: Most na Klezni, koji je u prošlosti bio jedina komunikacija Ulcinja sa Kleznom, vezuje se za period osmanske imperije i predstavlja dio nekadašnjeg karavanskog puta. Ovogodišnje aktivnosti odnosiće se na konzervatorska istraživanja, izradu konzervatorskog projekta i sanaciju mosta.

- 16. Naziv aktivnosti:** Prezentacija arheološkog lokaliteta „Antička nekropola" u Budvi, Opština Budva

Realizator: JU Muzeji i galerije Budve

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Nakon naučne afirmacije Antičke nekropole, sledeći korak koji je neophodno preduzeti jeste prezentacija arheološkog lokaliteta koja podrazumijeva zaštitu, iluminaciju i izradu info table. Antička nekropola koja predstavlja svjedočanstvo bogate kulturne prošlosti i istorijskog značaja Budve, nije adekvatno zaštićena i prezentovana, zbog čega postoji realna opasnost od fizičkog oštećenja izloženog pokretnog fonda. Zbog navedenih problema, neophodna je izrada konzervatorskog projekta prezentacije arheološkog lokaliteta.

- 17. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na spomenicima u Spomen – parku „Knjaževac", Opština Andrijevica

Realizator: JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić", Andrijevica

Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: U spomen-parku Knjaževac nalaze se spomenici i spomen-biste narodnih heroja koji su stradali u balkanskim i svjetskim ratovima. U 2018. godini izrađen je Konzervatorski projekat sanacije svih spomeničkih struktura u parku, a tokom 2019. godine realizovana je I faza

konzervatorskih mjera, u skladu sa projektom. Ovogodišnja aktivnost obuhvata nastavak sanacionih mjera kojima će se obezbijediti zaštita i adekvatna prezentacija spomeničkog kompleksa.

- 18. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na glavnom spomeniku u Spomen parku “Spomenik Slobode”, na brdu Jasikovac, (I faza), Opština Berane
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 40.000,00 €
Obrazloženje: Spomenički kompleks na Jasikovcu, predstavlja značajan segment memorijalne kulturne baštine, vezane za događaje iz NOR-a. Nakon evidentno lošeg stanja, kako prilazne staze tako i većine segmenta kompleksa, ovogodišnje aktivnosti biće usmjerene na izradu konzervatorskog projekta i I fazu sanacije.
- 19. Naziv aktivnosti:** Restauracija najstarijih zbirki, informativnih i dokumentarnih emisija TV arhiva, Glavni grad Podgorica
Realizator: JP Radio i televizija CG
Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €
Obrazloženje: Projekat predstavlja nastavak aktivnosti, koje RTCG sprovodi u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka, u cilju trajne zaštite i revitalizacije ugroženog filmskog fonda. Riječ je o očuvanju, zaštiti i valorizaciji informativnog programa Televizije Titograd i emisija različite žanrovske strukture, snimljenih na filmskoj traci u periodu od 1969. do 1989. godine. Ovogodišnja aktivnost biće usmjerena na preostalih 500 sati informativnog programa koji zahtijeva urgentnu zaštitu i prenos na nove savremene nosače.
- 20. Naziv aktivnosti:** Sanacioni konzervatorski radovi na arheološkom lokalitetu Carine VIII, Risan, II faza, Opština Kotor
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Sistematska arheološka istraživanja u Risnu (lokaliteti Carine i Gradina), koja se realizuju u kontinuitetu od 2001. godine u okviru međunarodnog projekta *Risinium prijestonica kraljice Teute* u saradnji sa JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Varšavskog univerziteta, rezutirala su brojnim nalazima. Projektom je planiran nastavak započetih aktivnosti u 2018. godini, koje će obuhvatiti neophodne konzervatorske mjere na arhitektonskim ostacima izuzetnih vrijednosti, u cilju njihove prezentacije i zaštite od degradacija.
- 21. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Mostu Knjaza Danila na Mrtvici, II faza, Opština Kolašin
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €
Obrazloženje: Most na Mrtvici podigao je 1858. godine knjaz Danilo I Petrović, kao pomen na svoju majku Krstinju. Projekat se odnosi na obezbjeđenje neophodnih sredstava za sanaciju mosta.

- 22. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Kuli Voltica, III faza, Opština Nikšić,
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Nakon istraživačkih radova i preventivnih mjera zaštite, tokom 2019. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Glavnog projekta sanacije objekta, koji je u završnoj fazi. U skladu sa urađenim projektom, sanacioni radovi biće nastavljeni u 2020. godine.
- 23. Naziv aktivnosti:** Konzervacija fonda Prva austrijska uprava CG DA 2 HNO - PAU, Opština Herceg Novi
Realizator: Državni arhiv Crne Gore – Arhivski odsjek, Herceg Novi
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Sačuvana građa nastala u periodu 1797-1805. pruža cjeloviti prikaz organizacije i funkcionisanja javne uprave, kao i stanja društvenog života na području Opštine Herceg Novi, tog doba. Projekat predstavlja nastavak aktivnosti započetih u 2018. godini, na sprovedenju konzervatorskih mjera na preostalom dijelu arhivske građe ovog fonda.
- 24. Naziv aktivnosti:** Restauracija i konzervacija otomanskog groblja i „Mesdžida“ („Svratista za putnike“) u Starom Gradu Baru, Opština Bar
Realizator: JP Kulturni centar Bar
Opredijeljena sredstva: 15.000,00 €
Obrazloženje: Kako primarni problem predstavlja potporni zid grobljanskog platoa sa zapadne strane, koji je poslednjih godina usljed seizmičkog djelovanja i obimnih padavina nestabilan i urušava se. Cijeneći zatečeno stanje potrebno je izvršiti hitne mjere zaštite i to, zaštitna arheološka istraživanja i sanacija potpornog zida.
- 25. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovedenje preventivnih mjera na Brskovo utvrđenju, Gradina, Opština Mojkovac
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 25.000,00 €
Obrazloženje: Nakon rezultata višegodišnjih arheoloških istraživanja jednog od najznačajnijih srednjovjekovnih lokaliteta na teritoriji Crne Gore, u kojima su otkriveni djelovi stambenih objekata, fragmenti keramike, kao i ostaci vodovoda od kamenih ploča, lokacija nije konzervatorski tretirana. Ovogodišnja aktivnost biće usmjerena na izradi konzervatorskog projekta i sanaciju najugroženijih partija.
- 26. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovedenje preventivnih konzervatorskih mjera na crkvi Sv. Marije lokalitet Svač, Opština Ulcinj
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 50.000,00 €
Obrazloženje: Nakon konsolidacije ostataka sakralnog objekta, kao i konzervatorskog tretmana kamenih površina vršena su sistematska arheološka istraživanja u dijelu crkve Sv. Marije, koja su

sprovedena u skladu sa savremenim arheološkim metodama uz primjenu adekvatnih mjera zaštite nalaza i lokacije. Cilj istraživanja bio je definisanje dispozicije sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema. Ovogodišnji projekat će biti usmjeren na nastavak započetih aktivnosti, a rezultati sprovedenih aktivnosti omogućiće očuvanje i prezentaciju kulturnih vrijednosti, kao i dostupnost ovom kulturnom dobru.

- 27. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima iz etnografske zbirke Gradskog muzeja „Mirko Komnenović“, Opština Herceg Novi

Realizator: JU Gradski muzej „Mirko Komnenović i Galerija Josip Bepo Benković“, Herceg Novi

Opredijeljena sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Etnografska zbirka muzeja sadrži 670 predmeta, od čega 170 ima status kulturnog dobra. Predmeti od tekstila, kojih ima 90 su najugroženiji. U cilju unaprjeđenja postojeće muzejske postavke, nakon rezultata istraživanja pristupiće se izradi konzervatorskog projekta i konzervaciji 15 najugroženijih predmeta od tekstila.

- 28. Naziv aktivnosti:** Rekonstrukcija i adaptacija Stare bolnice, Prijestonica Cetinje

Realizator: Opšta bolnica Danilo I, Cetinje

Opredijeljena sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Bolnica „Danilo I“ sagrađena je 1872-1873. godine kao prva bolnica u tadašnjoj Crnoj Gori. Podignuta je u spomen knjaza Danila I, koji je kasnih 50-ih godina XIX vijeka angažovanjem francuskih ljekara za potrebe svog dvora utemeljio začetke moderne medicinske prakse. Dugo vremena objekat je bio u veoma lošem stanju i bez namjene, da bi se sanacija fasada, krovnog pokrivača i stolarije realizovala tokom 2013/2014. godine u okviru projekta Beautiful Cetinje. Težeći da se objekat privede namjeni, sredstva će biti usmjerena na adaptaciju enterijera objekta.

- 29. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Spomeniku potopljenim dobrovoljcima kod Medove, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Spomenik potopljenim dobrovoljcima kod Medove, djelo akademskog vajara Rista Stijovića, je svojevrsna memorija na važan istorijski događaj. U cilju unaprjeđenja stanja predviđena je sanacija spomenika u skladu sa konzervatorskim projektom.

- 30. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na reljefnoj karti Crne Gore, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: U južnom dijelu dvorišta Biljarde 1916. godine izrađen je Reljef Crne Gore po ideji austrijskog majora Hubke. Na izradi Reljefa radila je grupa austrougarskih vojnih ekperata, kao i crnogorski vajar Marko Brežanin iz Spiča, tada zarobljenik, što je doprinijelo da čitav poduhvat, osim vojno-strategijskog, dobije i određeni estetski i umjetnički značaj. Na reljefu su naznačeni svi važniji objekti ondašnje Crne Gore. Danas je Reljef zaštićen paviljonom bazilikalne forme, sa metalnom konstrukcijom i staklom. Iako je više puta saniran, evidentno je prisustvo oštećenja. Nakon utvrđenog stanja reljefne karte i paviljona, aktivnosti će biti usmjerene na izradu konzervatorskog projekta i sprovođenju konzervatorskih mjera.

3. EDUKACIJA I DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA

Edukacija i doedukacija stručnog kadra, planirana je kroz **5 projekata**, u iznosu od **13.500,00 €**.

- 1. Naziv aktivnosti:** FRAME – obuka za arhiviranje audiovizuelne baštine, Glavni grad Podgorica
Realizator: JU Crnogorska kinoteka
Opredijeljena sredstva: 3.000,00 €
Obrazloženje: Projekat obuhvata obuku za dva zaposlena lica u oblasti digitalizacije, čuvanja, restauracije, korišćenja i revalorizacije audio-vizuelne građe, a radi organizovanja djelatnosti Crnogorske kinoteke na zaštiti, očuvanju i promociji filmske baštine u Crnoj Gori, uz korišćenje savremene tehnologije.
- 2. Naziv aktivnosti:** Stručno usavršavanje i umrežavanje bibliotekara Narodne biblioteke, Opština Budva
Realizator: JU Narodna biblioteka, Budva
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projekat podrazumijeva studijski boravak u Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Slovenije i Gradskoj biblioteci Ljubljane, kako bi se unaprijedile kompetencije na nivou korišćenja savremene opreme, programa za digitalnu biblioteku i elektronsku arhivu, kao i za razmjenu iskustava sa srodnom ustanovom u Republici Sloveniji.
- 3. Naziv aktivnosti:** Dokumentacija i unapređivanje UNESCO lokaliteta: stećaka, srednjevjekovnih nadgrobnih spomenika i nekropola u Crnoj Gori, Opštine Žabljak i Plužine
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore
Partner: Ministarstvo nauke i Nacionalni istraživački savjet Italije (CNR)
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Projekat se ostvaruje u saradnji sa Nacionalnim istraživačkim savjetom Italije (CNR) i Ministarstvom nauke Crne Gore, a odnosi se na obuku kustosa arheologa i dokumentariste na izradi i dokumentovanju 3D modela stećaka, na lokalitetima i kasnijom obradom podataka u specijalizovanoj laboratoriji u Crnoj Gori i Italiji. Krajnji cilj projekta je izrada Geografskog informacionog sistema (GIS) za arhiviranje.

4. **Naziv aktivnosti:** Izgradnja nacionalne infrastrukture za digitalizaciju kulturnog nasljeđa – rukopisi Crne Gore – Petar I Petrović Njegoš, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 4.500,00 €
Obrazloženje: Projektom je predviđeno organizovanje dvije radionice za obuku bibliotekara koju će voditi eksperti iz Austrije, sa temom digitalizacije rukom pisane građe. Obukom kadra u primjeni novih tehnologija, unaprijedit će se zaštita i očuvanje najstarije bibliotečke građe i omogućiti povoljniji uslovi za njeno korišćenje u naučno-istraživačkom radu.

5. **Naziv aktivnosti:** FIAF – film restoration summerschool – prisustvo radionici AC, u sklopu Festivala novootkrivenih filmova, Glavni grad Podgorica
Realizator: JU Crnogorska kinoteka
Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €
Obrazloženje: Svjetska federacija filmskih arhiva i Bolonjska kinoteka organizuju obuke iz oblasti konzervacije i restauracije kinotečke građe, kroz tri kursa. Prvi je teoretski online kurs, drugi se odnosi na teoretska predavanja u okviru filmskog festivala Cinema Ritrovato u Bolonjskoj kinoteci i treći podrazumijeva praktične časove iz restauracije u javno-pivatnoj kompaniji za digitalnu restauraciju filma „L'Immagine Ritrovata“, na kraju kojeg se dobijaju sertifikati, odnosno unaprjeđuju znanja u oblasti restauracije filmskog materijala.

4. POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE

Projekti popularizacije i prezentacije kulturne baštine odnose se na **28 projekta**, za koje je planiran iznos od **243.964,5 €**.

1. **Naziv aktivnosti:** Leksikon etnologije Crne Gore, Glavni grad Podgorica
Realizator: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti
Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €
Obrazloženje: Projekat je dvogodišnji, te se u prvoj godini odnosi na pisanje i pripremu Leksikona, koji treba da obuhvati oko 550 leksikografskih odrednica za nekoliko tematskih oblasti: kulturno nasljeđe, istorija etnologije, pojam i definicija, etnolizi, institucije, etnicitet, religijsku praksu, narodno stvaralaštvo, mitove i legende, migracije, kao i teme iz savremene kulture, prakse i rituala. Aktivnosti će se odnositi na izradu pojmovnika i angažovanje većeg broja saradnika na pisanju tekstova, nakon čega će se obaviti redaktura.

2. **Naziv aktivnosti:** Novi život najstarijeg portolana Pomorskog muzeja Crne Gore, Opština Kotor
Realizator: JU Pomorski muzej Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 3.864,50 €
Obrazloženje: Pomorski muzej Crne Gore posjeduje značajan broj portolana (pomoćne pomorske karte sa detaljnim opisima luka i obalnih područja plovidbe), od kojih je najstariji s početka XVIII

vijeka. Rukopis je na arhaičnom italijanskom jeziku, sadrži opis i skice luka, sidrišta, ulaza u zalive, manjih ostrva. Projekat obuhvata stručnu obradu portolana, prevod teksta na crnogorski jezik, digitalizaciju i štampanje istog na crnogorski jezik. Značaj projekta je u tome što će vrijedna kartografska građa, stara tri vijeka, postati dostupna široj muzejskoj publici i javnosti.

3. Naziv aktivnosti: Uređenje pristupnog puta do UNESCO lokaliteta, Opština Plužine

Realizator: Opština Plužine

Opredijeljena sredstva: 30.000,00 €

Obrazloženje: Grčko groblje sa stećcima dio je kulturnog dobra četiri države, upisano na UNESCO listu svjetske baštine. Lokalitet je udaljen oko 1 km od lokalnog puta, u selu Zagrađe, do kojeg vodi improvizovana, neuređena staza, te je pristup otežan. Radi boljeg pristupa lokalitetu i njegove turističke valorizacije, planirano je uređenje puta, u pogledu nivelacije terena, nasipanja tamponom i asfaltiranja, kako bi isti bio bezbijedan za motorna vozila i pješake. Projekat je dio aktivnosti koje su planirane Menadžment planom.

4. Naziv aktivnosti: Soko i Taban grad – zaboravljene metropole srednjeg vijeka, Opština Plužine

Realizator: Park prirode „Piva“ DOO, Plužine

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Na prostoru Parka prirode „Piva“ nalaze se dva srednjevjekovna grada Herceg Šćepana, Soko grad na Šćepan Polju i Taban grad u Stabnima. Projektom je obuhvaćeno raščišćavanje nepristupačnog terena, formiranje prilaznih staza, postavljanje signalizacije, kao i analiza stanja sa akcionim planom za sprovođenje arheoloških istraživanja i turističke valorizacije lokaliteta.

5. Naziv aktivnosti: Muzejska postavka „Memorijal kralja Nikole“ , Opština Bar

Realizator: JP Kulturni centar Bar

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Postojeću muzejsku postavku Zavičajnog muzeja u Baru, neophodno je unaprijediti sa aspekta muzeologije i dizajna enterijera. Izložbeni mobilijar i muzejski predmeti su u lošem stanju, te je neophodno inovirati stalnu muzejsku postavku. Projekat bi obuhvatio muzeološku prezentaciju kulturne istorije Bara, od praistorije, antike, srednjeg vijeka, perioda osmanske vladavine, oslobođenja Bara 1878. godine do perioda razvoja Bara u prvim decenijama XX vijeka. Planirane aktivnosti obuhvataju poslove na stručnoj obradi teme, konzervatorskom tretmanu muzejskog materijala, opremanju enterijera muzejskim mobilijarom i uređajima za multimedijalne sadržaje, kao i opremom za zaštitu izloženog muzejskog materijala.

6. Naziv aktivnosti: Centralni katalog i digitalna kolekcija rukopisnih knjiga u Crnoj Gori, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Projekat obuhvata istraživanje rukopisnih knjiga u Crnoj Gori, kroz izradu i popunjavanje upitnika. Takođe, na osnovu uvida u stanje rukopisnih knjiga, predlaže se konzervatorske mjere, u skladu sa propisima. Krajnji cilj projekta je digitalizacija ove građe i formiranja digitalne kolekcije rukopisnih knjiga sa metapodacima za pretraživanje, čime će se obezbijediti najviši stepen zaštite i dostupnost korisnicima.

7. Naziv aktivnosti: Istraživanje građe o Crnoj Gori u arhivama Vatikana

Realizator: Crnogorska akademija nauka i umjetnosti

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Aktivnosti su dio višegodišnjeg naučno-istraživačkog projekta koji Crnogorska akademija nauka i umjetnosti sprovodi u saradnji sa Ambasadom Crne Gore pri Svetoj Stolicy. Projekat obuhvata objavljivanje dokumenta iz arhiva Vatikana, koji se odnose na crnogorsku istoriju iz perioda dinastija Vojislavljevića, Balšića, Crnojevića i Petrovića, od 1077. do 1886. godine, tačnije od priznanja Pape Grgura VI kraljevskog dostojanstva Mihailu Vojislavljeviću do potpisivanja Konkordata u doba knjaza Nikole. Prva godišnja kampanja obuhvatiće istraživanja, prevod i priređivanje arhivske građe.

8. Naziv aktivnosti: Tri budvanska pisca, Opština Budva

Realizator: JU Narodna biblioteka, Budva

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projekat obuhvata istraživanje, prikupljanje, prevođenje i digitalizaciju djela budvanskih pisaca: Krsta Ivanovića (17. vijek), Stjepana Zanočića (18. vijek) i Antuna Kojovića (18-19. vijek). Istraživanja se odnose na građu koja se čuva u Biskupskom arhivu u Kotoru, u biblioteci Srpske akademije nauka i umjetnosti u Beogradu, kao i u drugim inostranim arhivima i bibliotekama. Priređena građa će se, nakon digitalizacije, kreirati kao tematska cjelina, kolekcija u Digitalnoj Narodnoj biblioteci Budve, kako bi bila dostupna svim korisnicima.

9. Naziv aktivnosti: U potrazi za korijenima crnogorskog vinogradarstva: multidisciplinarni pristup arheologije, genomike i poljoprivrede

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Partneri: Institut za biologiju Univerziteta u Ontariju, Kanada; Institut za vino Španije; Plantaže 13. jul AD

Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €

Obrazloženje: Projekat obuhvata multidisciplinarna istraživanja istorijata i tradicije vinogradarstva u Crnoj Gori. Istraživanja se oslanjaju na obradu pokretnog arheološkog materijala koji se koristio u prošlosti, a koji je pronađen na lokalitetima u Budvi, Risnu, Gostilju, Momišićima, Duklji i drugim. Takođe, konsultovaće se podaci naučnog istraživanja genotipizacije na uzorcima stare vinove loze iz Crne Gore, a kroz saradnju sa partnerima na projektu. Dosadašnja naučna istraživanja su ukazala da je Crna Gora baza vinogradarstva na Balkanu.

10. Naziv aktivnosti: Istraživanje i valorizacija umjetničkog opusa Pera Počeka, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projekat predstavlja završnu fazu istraživanja umjetničkog opusa Pera Počeka (1878-1963), koji je rodonačelnik crnogorske Moderne i koji je u crnogorsku umjetnost s početka XX vijeka unio osobenosti evropskog slikarstva. Značaj projekta je izdavanje monografske publikacije Počekovog umjetničkog stvaralaštva i organizovanje izložbe u okviru koje bi bili predstavljeni njegovi radovi iz muzejskog fonda Narodnog muzeja, ali i iz privatnih kolekcija. Veliki broj slika Pera Počeka, zbog svoje kulturne vrijednosti, ima status kulturnog dobra, čime se doprinosi adekvatnoj prezentaciji značajnog dijela umjetničkog nasljeđa Crne Gore.

11. Naziv aktivnosti: „Tačke kulture“ – časopis na Brajevom pismu, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Biblioteka za slijepe Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00

Obrazloženje: Brajevo pismo je jedino autentično pismo za osobe sa oštećenim vidom, stoga je 2018. godine ustanovljen časopis, koji se štampa periodično, svakog drugog mjeseca. Značaj projekta je prezentacija i popularizacija Brajevog pisma, unaprjeđenje fonda dostupnih informacija i materijala u pristupačnom formatu za korisnike kojima štampani materijal nije čitljiv, kao i prezentacija crnogorske i svjetske kulturne baštine u zemlji i inostranstvu, i u konačnom, unaprjeđenje uslova za kvalitetnije informisanje i kulturna emancipacija korisnika biblioteke.

12. Naziv aktivnosti: Časopis „Glas“ za kulturu i umjetnost u DAISY formatu, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Biblioteka za slijepe Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 14.000,00 €

Obrazloženje: Biblioteka za slijepe Crne Gore devet godina u kontinuitetu izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu. Časopis „Glas“ čitaocima oštećenog vida, u dostupnom formatu, pruža pristup informacijama od opšteg značaja u oblasti kulture i umjetnosti iz zemlje i svijeta. U dosadašnjem periodu je praktikovano sedam rubrika, sa ukupno četrdeset objavljenih priloga.

13. Naziv aktivnosti: Bibliografija „Muzičko nasleđe Crne Gore“ I dio, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka Đurđe Crnojević

Opredijeljena sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na višegodišnje aktivnosti, a u prvoj fazi obuhvata istraživanje, prikupljanje i sistematizovanje štampanih izvora o muzičkoj baštini Crne Gore, za period od prvih izvora do Drugog svjetskog rata. Nakon istraživanja, biće pripremljena za štampu publikacija.

14. Naziv aktivnosti: *Bokeljska noć*, Opština Kotor

Realizator: JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Kotor

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Tradicionalna manifestacija *Bokeljska noć*, je zbog svojih kulturnih vrijednosti dobila status nematerijalnog kulturnog dobra, i održava se u avgustu u Bokokotorskom zalivu. Kontinuitet u održavanju ovog nematerijalnog kulturnog dobra istovremeno predstavlja mjeru zaštite.

15. Naziv aktivnosti: Izložba stare i rijetke knjige iz Riznice Srpske pravoslavne crkve u Kotoru

Realizator: JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Kotor

Opredijeljena sredstva: 900,00 €

Obrazloženje: Riznica Srpske pravoslavne crkve u Kotoru je formirana 1971. godine, a čine je: Legat episkopa bokokotorsko – dubrovačkog Gerasima Petranovića (1820 – 1906), sa oko 1.300 knjiga, od čega su najstariji primjerci iz XVII vijeka, Legat pjesnika Rista Milića, kao i druge bibliografske jedinice. Projekat obuhvata izbor građe za izložbu, izradu fotografija, pripremu za štampu, i štampanje kataloga koji će pratiti izložbu.

16. Naziv aktivnosti: Bila jednom jedna kinematografija, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 6.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na prikazivanje najznačajnijih jugoslovenskih filmova, uz gostovanje autora. Takođe, manifestaciju će pratiti tribine u kojima će publika biti u mogućnosti da u direktnoj komunikaciji sa autorima filmova izrazi utiske, mišljenja, viđenja i doživljaje.

17. Naziv aktivnosti: Nabavka vitrina za stalnu postavku arheološke zbirke Muzeja, Opština Ulcinj

Realizator: Opština Ulcinj

Opredijeljena sredstva: 10.200,00 €

Obrazloženje: Arheološka zbirka Muzeja izlaže se u neadekvatnim uslovima, te se projektom planira izrada novog muzejskog koncepta stalne postavke, štampanje legendi, nabavka odgovarajućeg mobilijara za izlaganje arheološkog materijala, kao i opreme za održavanje mikroklimatskih i drugih uslova.

18. Naziv aktivnosti: „Od Društva nikšićke čitaonice do JU Narodna biblioteka Njegoš Nikšić“, Opština Nikšić

Realizator: JU Narodna biblioteka „Njegoš“, Nikšić

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projekat u prvoj godišnjoj fazi obuhvata istraživanje i pripremu tekstova za objavljivanje monografije o istorijatu Biblioteke, a radi promocije kulturne baštine lokalne zajednice i Crne Gore. Publikacija će obuhvatiti period od osnivanja Biblioteke, 1881. godine, do danas. Cilj projekta je angažovanje što većeg broja autora različitih stručnih profila, uz korišćenje arhivskih i drugih izvora.

19. Naziv aktivnosti: Nova antička Duklja XI (arheološki časopis) i Internet portal – Nova antička Duklja (časopis otvorenog pristupa), Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Opredijeljena sredstva: 3.500,00 €

Obrazloženje: Arheološki časopis „Nova antička Duklja“, kao godišnja stručna publikacija, do sada je publikovan u deset brojeva, u kojima su objavljivani stručni radovi eminentnih arheologa iz Crne Gore, Italije, Srbije, Slovenije, Velike Britanije, Hrvatske, Rusije, Albanije, Grčke, Bugarske i Sjeverne Makedonije. Cilj projekta je obezbjeđenje kontinuiranog izdavanja časopisa koji doprinosi prezentaciji i popularizaciji arheološke kulturne baštine Crne Gore i naučnoj valorizaciji arheološkog lokaliteta Duklja. Unaprjeđenje dosadašnjih aktivnosti podrazumijeva kreiranje i instaliranje internet portala, sa istim nazivom, gdje će se prezentovati sva dosadašnja izdanja ovog časopisa, kako bi isti bio dostupa svim korisnicima i u elektronskom formatu.

20. Naziv aktivnosti: Internacionalna radionica pod nazivom „AKA – kulturni dijalog“, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 7.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na pripremu i organizovanje petodnevne, multidisciplinarne radionice na jednom od arheoloških lokaliteta, sa temom prezentacije i valorizacije lokaliteta izuzetnih kulturnih, ambijentalnih, istorijskih, arheoloških, arhitektonskih, estetskih vrijednosti. Pored učešća stručnjaka iz Crne Gore, planirano je i učešće inostranih eksperata, studenata arheologije i konzervacije, kao i civilnog sektora i predstavnika strukovnih udruženja konzervatora i arheologa.

21. Naziv aktivnosti: Nova stalna postava Istorijskog muzeja faza II, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 50.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na II fazu rekonstrukcije stalne postavke Istorijskog muzeja i aktivnosti na izradi arhitektonsko-tehničke dokumentacije rekonstrukcije i adaptacije prostora stalne postavke, izmiještanje izloženog muzejskog materijala, sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskom materijalu, zamjenu dotrajalih instalacija, klimatizaciju, rasvjetu, nabavku izložbenog mobilijara.

22. Naziv aktivnosti: Reprint izdanja djela Pavla Mijovića, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projekat je započet tokom 2018. godine, kada je objavljeno reprint izdanje monografije „Umjetničko blago Crne Gore“ iz legata akademika dr Pavla Mijovića, redovnog profesora istorije umjetnosti i dekana nekadašnjeg Kulturološkog fakulteta na Cetinju. Legat broji oko 30 knjiga i preko 4.000 monografskih publikacija, te su projektom obuhvaćeni naslovi koji najbolje prikazuju bogato djelo autora koji je ostavio neizbrisiv trag u novijoj kulturi i istoriji Crne Gore.

- 23. Naziv aktivnosti:** Digitalizacija višetomne publikacije Monumenta Montenegrina IV faza, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 4.000,00 €
Obrazloženje: Cilj Projekta je učiniti dostupnim u elektronskoj formi sve tomove i knjige u okviru edicije Monumenta Montenegrina, koja obuhvata dokumente, građu i istorijske izvore o kontinuitetu političkih centara crkvene i državne moći na prostorima današnje Crne Gore od IV do XV vijeka. Skenirana i pripremljena građa biće dostupna korisnicima putem Digitalne biblioteke NB „Đurđe Crnojević“.
- 24. Naziv aktivnosti** COBISS.CG – Mtext – prevod na crnogorski jezik, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 1.000,00 €
Obrazloženje: Nakon završene obuke dva bibliotekara, JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“, će obaviti prevođenje materijala za obuku bibliotekara, tekstova u bazi podataka Mtext, uputstava, poslovne prepiske, tekstova za COBISS.Net., a u saradnji sa Institutom informacijskih znanosti (IZUM) iz Maribora.
- 25. Naziv aktivnosti:** Treća međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzeologa „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro, 2020’’, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“
Opredijeljena sredstva: 4.500,00 €
Obrazloženje: Projekat ima za cilj da podstiče izradu strategija razvoja biblioteka, arhiva i muzeja u informacijskom društvu, tj. da ukaže na primjere dobre prakse u Crnoj Gori i okruženju, kao i da izdvoji i kritički predstavi najuspješnije strategije i inicijative, metodologije i projekte koji su doveli do značajnih rezultata i uspostavljanja nacionalnih strategija digitalizacije kulturne i naučne baštine.
- 26. Naziv aktivnosti:** Kreiranje bibliografskih zapisa u lokalnoj bazi COBISS (koperativni online bibliografski sistem i servisi) Narodnog muzeja Crne Gore, Prijestonica Cetinje
Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore
Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €
Obrazloženje: Biblioteka Narodnog muzeja posjeduje veoma bogat bibliotečki fond, od čega najveći broj ima status kulturno dobro. Najveći broj knjiga se odnosi na period od 1494. do 1912. godine. Na većini knjiga postoje rukom pisane posvete potomaka dinastije Petrović Njegoš i samim tim imaju posebnu kulturno-istorijsku vrijednost. Projekat će obuhvatiti stručnu obradu knjiga sa krajnjim ciljem da se podaci o njima digitalizuju kako bi bili dostupni u elektronskoj formi korisnicima, kroz katalog COBISS i WorldCat.
- 27. Naziv aktivnosti:** Kotorski pontifikal, Opština Tivat

Realizator: Hrvatsko nacionalno vijeće

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na multidisciplinarna istraživanja, obradu i transkripciju Pontifikala Kotorske biskupije iz 1166. godine, koji se čuva u Sankt Peterburgu. Cilj projekta je priprema i objavljivanje fototipskog i digitalnog izdanja Kotorskoga pontifikala, kako bi se javnosti, a posebno naučnoj, omogućila bolja dostupnost ovom beneventanskom kodeksu.

28. Naziv aktivnosti: Redakcija inicijalne baze CONOR.CG, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 2.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je predviđeno uvođenje normativne kontrole ličnih imena u crnogorski bibliotečko-informacioni sistem. Stručne poslove Redakcije obavljaće 15 bibliotekara iz crnogorskih biblioteka koje su članice sistema COBISS.CG. Nakon izvršene redakcije omogućiće se povezivanje crnogorskih podataka sa svim relevantnim svjetskim normativnim datotekama, pored baza u COBISS.Netu i sa bazom VIAF - The Virtual International Authority File, kako bi se prezentovala crnogorska bibliotečka baština.

5. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE

Programom zaštite i očuvanja za 2019. godinu, planirano je **9 projekata** u ukupnom iznosu od **119.650,00 €** u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom, poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara.

1. Naziv aktivnosti: Tehničko – tehnološko osavremenjavanje kompleksa Muzeja Ulcinj – postavljanje video nadzora sa zvučnicima i osvijetljenjem, Opština Ulcinj

Realizator: Opština Ulcinj

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Muzej pored objekata za obavljanje djelatnosti koristi trg i Citadelu u okviru kulturnog dobra Stari grad Ulcinj, što iznosi prostor od oko 5.000 m². Cijeneći navedeno, kao i mali broj zaposlenih, nije moguće obezbijediti odgovarajuću zaštitu, te je projektom planirana nabavka i instaliranje opreme za video nadzor.

2. Naziv aktivnosti: Kupovina tehničke opreme za Arheološki muzej Crne Gore, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana nabavka foto opreme za terenski rad i vođenje specijalizovane arheološke dokumentacije na terenu i u Muzeju, kao i nabavka daljinski navođene letjelice kvadrikoptera sa mogućnošću snimanja – dron i totalne stanice. Oprema služi za dobijanje video i foto snimaka u orto poziciji, te za snimanje i eksportovanje nivelacija i kordinata tačaka.

3. Naziv aktivnosti: Nabavka LTO uređaja i odgovarajuće radne stanice, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 8.650,00 €

Obrazloženje: Digitalizacija filmskog materijala je osnovna djelatnost Kinoteke, ali i mjera zaštite ove vrste kulturne baštine. LTO uređaj sa radnom stanicom predstavlja savremeni način čuvanja digitalnih podataka sa velikim stepenom sigurnosti. Nabavka i korišćenje predmetne opreme, omogućiće efikasnost u sprovođenju mjera zaštite filmske građe.

4. Naziv aktivnosti: Opremanje Etnografskog muzeja audio vodičem, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 10.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana nabavka, instaliranje i održavanje uređaja za stručnu prezentaciju stalne muzejske izložbe Etnografskog muzeja, na više stranih jezika. Korišćenje savremene tehnologije u muzejskoj komunikaciji omogućava posjetiocima dobijanje većeg broja informacija o izloženom muzejskom materijalu i temi koju on dokumentuje.

5. Naziv aktivnosti: Nabavka specijalizovanih polica za arhiv Crnogorske kinoteke, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Crnogorska kinoteka

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana nabavka specijalizovanih polica za smještaj i čuvanje arhivskog filmskog materijala, za tri prostorije koje će koristiti Crnogorska kinoteka u rekonstruisanom objektu bivšeg Doma vojske. Predmetna oprema će obezbijediti optimalne uslove za zaštitu filmske arhivske građe.

6. Naziv aktivnosti: Nabavka laserskog skenera za potrebe arhitektonskog snimanja postojećeg stanja nepokretne kulturne baštine

Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 20.000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na obezbjeđivanje uslova zaštite i očuvanja nepokretnog kulturnog nasljeđa korišćenjem savremene tehnologije koja daje mogućnost preventivnog otkrivanja, mjerenja i praćenja strukturalnih oštećenja na graditeljskom nasljedu. Prednost korišćenja ovog uređaja je u kvalitetu prikupljenih podataka, brzini, analiziranju opšteg stanja i deformacija na objektu, mogućnostima automatizovanog ispitivanja deformacija i promjena oblika objekta u određenim vremenskim intervalima i drugo.

7. Naziv aktivnosti: Nabavka adekvatnih ormara za smještaj stare crnogorske periodike (1835-1945), zbirke muzikalija, fonodokumenata i audio-vizuelne građe, neknjižene građe i namjenskih nosača za zidne karte u kartografsko – geografskoj zbirci, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“

Opredijeljena sredstva: 8.000,00 €

Obrazloženje: Projekat će obezbijediti poboljšanje uslova čuvanja dijela bibliotečkog fonda koji se čuva u Nacionalnoj biblioteci „Đurđe Crnojević“. Nabavkom adekvatne opreme, stvoriće se uslovi za zaštitu i čuvanje dijela bibliotečkog fonda u skladu sa propisima.

8. **Naziv aktivnosti:** Nabavka neophodne opreme za reinventarizaciju i dalje funkcionisanje Odjeljenja za dokumentaciju Narodnog muzeja nakon sprovedenog postupka revizije muzejskog materijala i muzejske dokumentacije, Prijestonica Cetinje

Realizator: JU Narodni muzej Crne Gore

Opredijeljena sredstva: 5.000,00 €

Obrazloženje: Projekat će obezbijediti minimalne uslove za obavljanje poslova vođenja i zaštite muzejske dokumentacije, imajući u vidu da su postojeći prostorni i tehničko-tehnološki kapaciteti kao i mikroklimatski uslovi neadekvatni. Njime će se stvoriti uslovi za predstojeće aktivnosti na uspostavljanju propisane muzejske dokumentacije, nakon okončanja postupka revizije ukupnog muzejskog fonda i muzejske dokumentacije Narodnog muzeja.

9. **Naziv aktivnosti:** Osavremenjavanje uslova u depoima Muzeja grada i prostoru stalne muzejske ekspozicije, Glavni grad Podgorica

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorice

Opredijeljena sredstva: 18.000,00 €

Obrazloženje: Propisi iz oblasti muzejske djelatnosti uređuju uslove zaštite muzejskog materijala i muzejske dokumentacije u prostoru za čuvanje i izlaganje, radionicama, biblioteci, arhivi i u transportu. JU Muzeji i galerije, kao najznačajnija ustanova iz oblasti kulturne baštine u Glavnom gradu Podgorica, nema odgovarajuće uslove zaštite u objektu. Imajući u vidu da veliki dio muzejskog fonda ima status kulturnog dobra, nabavkom mobilijara i opreme za zaštitu istog, obezbijediće se propisani uslovi zaštite muzejskog materijala i unaprijediti osnovna djelatnost.

6. OSTALO

1. **Naziv aktivnosti:** Administrativno-tehnički poslovi za potrebe Savjeta za upravljanje Područjem Kotora

Realizator: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor

Opredijeljena sredstva: 12.500,00 €

Obrazloženje: Shodno članu 12 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor. Sredstva za obavljanje navedenih poslova, obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za poslove kulture, u skladu sa godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u visini od 12.500,00 € i Opština Kotor po osnovu ostvarenih namjenskih prihoda iz člana 20 ovog zakona, u visini od 12.500,00 €.

IV OPIS AKTIVNOSTI NADLEŽNIH ORGANA ZA PRAĆENJE SPROVOĐENJA PROGRAMA

U skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, godišnji Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva. Shodno predmetnom zakonskom osnovu, Ministarstvo je nadležni organ zadužen za praćenje sprovođenja programa. U cilju obezbjeđenja kvalitetnog monitoringa realizacije Programa, a imajući u vidu da su realizatori ustanove i drugi relevantni subjekti iz oblasti zaštite kulturne baštine, Ministarstvo kulture sa realizatorima za svaki projekat ponaosob zaključuje ugovor o sufinansiranju, odnosno finansiranju projekta, kojim su precizno definisane obaveze realizatora u dijelu praćenja i izvještavanja koje podrazumijevaju dostavljanje kvartalnih izvještaja o stepenu realizacije projekta, sa svim relevantnim podacima. Radi kontrole namjenskog korišćenja sredstava, realizator je obavezan da, u roku od 30 dana od dana završetka projekta, a ne kasnije od 1. novembra tekuće godine, Ministarstvu kulture dostavi konačni izvještaj o sprovođenju projekta, odnosno programa koji, u bitnom, treba da sadrži: detaljan izvještaj o izvršenim radovima sa foto-dokumentacijom svih faza i izvještaj o stručnom nadzoru; finansijski izvještaj, sa dokazima o svim troškovima, te priloge vezane uz sprovođenje programa/projekta, čime se obezbjeđuje kontinuirano praćenje realizacije Programa zaštite i očuvanja od strane njegovog predlagača.

V NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJE

Ministarstvo kulture, kao predlagač Programa zaštite i očuvanja, izvještava Vladu Crne Gore, na kraju budžetske godine, a u skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore. Izvještavanje podrazumijeva sumarni prikaz informacija o svim projektima sadržanim u Programu zaštite i očuvanja kulturnih dobara za odnosnu godinu, uključujući i Prijedlog programa za narednu godinu. Izvještajem se prikazuje nivo ispunjenosti prethodno postavljenih ciljeva koji se odnose na ravnomjeran razvoj konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečne djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Cilj Izvještaja je da prikaže:

- implementirane projekte;
- projekte čija je implementacija u toku;
- projekte koji nijesu implementirani i razloge neimplementacije;
- nivo realizacije Programa.

VI INFORMACIJA ZA JAVNOST O CILJEVIMA I OČEKIVANIM UČINCIMA PROGRAMA U SKLADU SA KOMUNACIONOM STRATEGIJOM VLADE CRNE GORE

Srednjoročnim programom rada Vlade Crne Gore 2018-2020 definisani su prioriteti za naredni trogodišnji period, među kojima su:

Prioritet 3: Crna Gora – država koja podstiče razvoj nauke, obrazovanja i kulture za bolji ekonomski rast, i

Prioritet 4: Crna Gora – država kapitalnih razvojnih projekata.

Komunikacioni prioriteti, zadaci i ključne poruke Komunikacione strategije Vlade Crne Gore bazirani su na stavovima građana Crne Gore, iznijetim u istraživanju javnog mnjenja³, koje je sprovedeno za potrebe izrade ove strategije.

Programom zaštite i očuvanja Ministarstvo kulture preduzima kontinuirane aktivnosti na stvaranju uslova, ne samo za zaštitu i očuvanje kulturne baštine, već i za podsticaj investicijama u ovoj oblasti, razvoju kulturnog turizma i valorizaciji kulturnih dobara u turističke svrhe.

Proces izrade Programa zaštite i očuvanja, nakon izmjena i dopuna Zakona o zaštiti kulturnih dobara u 2019. godini, podrazumijeva postupak izbora predloženih projekata kroz Konkurs, i u konačnom počiva na prijedlogu Komisije o raspodjeli sredstava za Program zaštite i očuvanja i Rang listi.

Ministarstvo kulture vrši pravovremeno informisanje javnosti o efektima realizacije projekata iz Programa zaštite i očuvanja, donošenjem godišnjeg Izvještaja o njegovoj realizaciji, saradnjom sa medijima i drugim aktivnostima na prezentaciji i popularizaciji pomenutih efekata.

VII ZAKLJUČAK

Godišnji program zaštite i očuvanja je, kao model finansiranja, dosadašnjim konceptom implementacije u odnosu na raspoloživa sredstva, uticao na unaprjeđenje stanja i uslova zaštite kulturne baštine. Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu podržano je **87 projekata**.

Dosadašnji rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore, od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem nematerijalne baštine, projektima se unaprjeđuje stanje i postiže zaštita i očuvanje kulturnog nasljeđa za buduće generacije.

³ Istraživanje je sprovedla agencija DeFacto u martu 2018. na uzorku od 1.006 ispitanika.

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PROGRAMA ZAŠTITE I OČUVANJA
KULTURNIH DOBARA ZA 2019. GODINU**

Cetinje, decembar 2019. godine

I UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 27.12.2018. godine, na prijedlog Ministarstva kulture, razmotrila i usvojila Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2019. godinu (u daljem tekstu: Program), i donijela Zaključke broj 07-5985 od 17. januara 2019. godine. Osnov za donošenje Programa je član 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Program razvoja kulture 2016-2020 i Program rada Vlade Crne Gore za 2019. godinu. Programom su utvrđeni projekti koji se odnose na konzervatorska i arheološka istraživanja, izradu konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, iz grupe fizički najugroženijih, kao i na edukaciju i doedukaciju kadrova, prezentaciju u muzejskoj, bibliotečkoj, arhivskoj, kinotečkoj i konzervatorskoj djelatnosti i tehničko – tehnološko opremanje ustanova.

Cijeneći da su kulturna dobra prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i da predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te da su kao takva važan prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara finansiraju se programi i projekti od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, odnosno, iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti.

U cilju zaštite, valorizacije i unaprjeđenja stanja kulturnih dobara i promovisanja raznolikosti kulturne i istorijske baštine Crne Gore, a vodeći računa o ravnomjernom regionalnom razvoju, Ministarstvo kulture je u 2019. godini, pratilo realizaciju 85 projekta, u saradnji sa nacionalnim i opštinskim javnim ustanovama i organima uprave iz oblasti kulturne baštine, uključujući i druge subjekte koji doprinose zaštiti, unaprjeđenju i popularizaciji kulturne baštine. Finansijska sredstva za realizaciju projekata iznosila su **1.106.398,00 €**, od čega 413.000,00 € iz namjenskih sredstava. Program se, shodno Zakonu, finansira iz opštih prihoda budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Realizatori i subjekti saradnje su: Državni arhiv Crne Gore, Opština Kotor, Prijestonica Cetinje, JU Narodni muzej Crne Gore, JU Biblioteka za slijepe Crne Gore, JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, JU Centar za kulturu i sport „Mihailo Lalić“ Opština Andrijevica, JU Crnogorska kinoteka, JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi, JU Kulturni centar „Nikola Đurković“, Kotor, JU Muzeji i galerije Podgorice, JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, JU Polimski muzej Berane, JU Pomorski muzej Crne Gore, JU Zavičajni muzej „Ganića Kula“ Opština Rožaje, JU Zavičajni muzej Pljevlja, JU Muzeji i galerije Nikšić, JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja, JU Narodna biblioteka „Njegoš“ Prijestonica Cetinje, JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica, OJU „Muzeji“ Kotor, JP Radio Televizija Crne Gore, JU „Gradski muzej Mirko Komnenovic i galerija Josip Bepo Benkovic“ Herceg Novi, JP Centar za kulturu Ulcinj, Opština Nikšić, Opština Tivat, Opština Danilovgrad, Opština Bijelo Polje, JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“

Mojkovac, Opština u okviru Glavnog grada – Golubovci, Opština Mojkovac i Fakultet za crnogorski jezik i književnost.

Ministarstvo kulture je tokom 2019. godine, kroz neposrednu komunikaciju i izvještavanje realizatora projekta, u kontinuitetu vršilo monitoring implementacije Programa. Od planiranih 85 projekata, 59 je u potpunosti realizovano, 23 projekta će se realizovati nakon izvještajnog perioda, a 3 projekta nijesu realizovana.

Vrsta projekta	P	R	RT	NR	Grafički prikaz (R, RT, NR)		
Istraživanja	12	11	-	1	92%8%		
Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	34	15	18	1	44%53%3%		
Edukacija i doedukacije stručnog kadra	7	7	-	-	100%		
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	23	19	3	1	83%13%4%		
Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	8	6	2	-	75%25%		
Ostalo	1	1	-	-	100%		
UKUPNO	85	59	23	3	69%27%4%		
Legenda	P – planirani		R – realizovani		RT- realizacija u toku		NR - nerealizovani

Na osnovu dostavljenih finansijskih izvještaja o realizaciji i namjeni sredstava opredijeljenih za implementaciju projekata, kao i izvještaja o stepenu realizacije projekata u toku perioda njihove realizacije, može se zaključiti da je implementacija većine odobrenih projekata uspješna. Realizovano je u potpunosti 59 projekata, 23 projekta će se realizovati nakon izvještajnog perioda, a 3 projekta nijesu realizovana.

U odnosu na prikazane rezultate realizacije Programa, najveći procenat projekata koji nijesu realizovani u izvještajnom periodu, odnosno, koji se neće realizovati, je u oblasti izrade konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima. Razlozi za uočeno su u proceduri sprovođenja aktivnosti koja podrazumijeva pribavljanje konzervatorskih uslova od strane vlasnika kulturnog dobra, često veoma složene poslove prethodnih istraživanja, nepristupačnost terena, loše stanje kulturnog dobra i njegove okoline, i nadalje dobijanja saglasnosti na konzervatorski projekat, sprovođenje nadzora i druge poslove konzervatorske djelatnosti, koji su uređeni propisima iz oblasti zaštite kulturnih dobara. Takođe, neki od uzroka su i nedovoljna kompetencija, znanja i vještine, pojedinih realizatora, odnosno vlasnika/držaoca kulturnih dobara, što se rješava ugovorima o partnerstvu, odnosno saradnji. U navedenom slučaju dolazi do preopterećenosti postojećih nacionalnih javnih ustanova i Uprave za zaštitu kulturnih dobara, koje evidentno nemaju optimalan broj izvršilaca za veoma složene poslove konzervatorske djelatnosti, što dovodi do utvrđivanja novog roka, nakon izvještajnog perioda, ali i do odustajanja od realizacije.

Ministarstvo kulture, u kontinuitetu kroz konstantno praćenje toka realizacije, unaprjeđuje uslove za poštovanje ugovorenih obaveza, ali ne na štetu kvaliteta sprovedenih aktivnosti na kulturnim dobrima. Takođe, ističemo da su kadrovski kapaciteti u djelatnostima zaštite i očuvanja kulturne baštine, ograničeni, naročito u dijelu stručne kvalifikacije konzervatora i restauratora, što je Ministarstvo kulture u Informaciji o kadrovskim kapacitetima organa i ustanova koji se bave zaštitom i očuvanjem kulturne baštine (septembar 2018. godine)¹, konstatovalo. U tom smislu, a u saradnji sa resorom prosvjete, Ministarstvo kulture preduzima aktivnosti na unaprjeđenju kadrovske strukture.

Realizacijom projekata se značajno doprinosi unaprjeđenju stanja kulturne baštine. Rezultati projekata su pružili važne podatke o životu na prostoru Crne Gore, od praistorije do danas, ukazali na potrebu i značaj zaštite nepokretne, pokretne i nematerijalne kulturne baštine, naročito muzejskog, bibliotečkog, kinotečkog i arhivskog fonda, kao dokumenata naše prošlosti i dali mogućnost za integralnu zaštitu kulturne baštine i pripremu kulturnih dobara za prezentaciju i održivo korišćenje. Poštovanjem kulturne raznolikosti i dokumentovanjem nematerijalne baštine, projektima se unaprjeđuje stanje i postiže zaštita i očuvanje kulturne baštine za buduće generacije.

¹ Zaključak Vlade Crne Gore br. 07-4447 od 27.09.2018. godine

II TABELA

STRATEŠKI CILJ : obezbjeđenje sveobuhvatnog i ravnomjernog tretmana kulturne baštine Crne Gore

Operativni cilj 1 : Zaštita, očuvanje, unaprjeđenje stanja i održivo upravljanje kulturnim dobrima

MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACI JE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Sprovođenje arheoloških i konzervatorskih istraživanja	Arheološko istraživanje srednjevjekovnog grada Svača, Opština Ulcinj	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljeno arhitektonsko snimanje, arheološko istraživanje, konzervatorski tretman i urađena propisana dokumentacija. Rezultati sprovedenih aktivnosti osnov su za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u narednom periodu. U periodu od 28.05. do 27.06.2019. godine, nakon pripremni aktivnosti koje su obuhvatile arhitektonsko snimanje postojećeg stanja, obezbjeđivanje tehničke opreme i rasčišćavanje terena, stručni tim JU Centra za konzervaciju i arheologiju je realizovao i aktivnosti koje su se odnosile na konsolidaciju ostataka sakralnog objekta, kao i konzervatorski tretman kamenih površina. U periodu od 23.09. do 21.10.2019. godine, vršena su sistematska arheološka istraživanja u dijelu crkve Sv. Marije, koja su sprovedena u skladu sa savremenim arheološkim metodama uz primjenu adekvatnih mjera zaštite nalaza i lokacije. Cilj istraživanja bio je definisanje dispozicije sakralnih objekata sa sjeveroistočne strane gradskih bedema. Realizacijom projekta doprinosi se formiranju kulturno-istorijske slike primorskog regiona i datovanju otkrivenih objekata i arheoloških cjelina.			30.000,00 €	
	Podvodna arheološka istraživanja i valorizacija	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljeno rekognosciranje podmorja za jednu opštinu i dvije rijeke i izrađena odgovarajuća dokumentacija.			12.000,00 €	

podvodnih lokaliteta 2017-2019. godine, III faza			Rezultati sprovedenih aktivnosti koristiće se za mapiranje i valorizaciju podvodnih arheoloških lokaliteta. Projekat je nastavak aktivnosti na valorizaciji podvodnih arheoloških lokaliteta Crne Gore. Treća faza projekta bila je fokusirana na rekognosciranje ulcinjskog akvatorija, kao i rekognosciranje korita rijeke Zete u dijelu šireg ušća u rijeku Moraču. Aktivnosti su sprovedene u periodu od 10.09. do 20.11.2019. godine, a obuhvatile su ocjenu stanja, obilježavanje lokaliteta, GPS pozicioniranje, utvrđivanje karaktera lokaliteta i hronoloških odrednica. Istraživanje terena je ukazalo na mogući veoma bogati i hronološki raznovrsan materijal sa nalazima od praistorije do perioda osmanske dominacije. Projekat je značajan sa aspekta sistematskog prikupljanja i obrade novih podataka o navedenim lokalitetima.		Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Brskovo i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Opština Mojkovac	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljena arheološka i konzervatorska istraživanja, izrađena odgovarajuća dokumentacija. Rezultati sprovedenih aktivnosti osnov su za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera u narednom periodu. Projekat predstavlja nastavak višegodišnjih istraživanja jednog od najznačajnijih srednjevjekovnih lokaliteta na teritoriji Crne Gore. Kampanja je sprovedena u periodu od 20.06. do 20.08.2019. godine, i obuhvatila sondiranje istočnog dijela Doganjica. Arheološka istraživanja odnosila su se na osam sonde u kojima su otkriveni djelovi stambenih objekata od drveta. Riječ je o brvnarama čiji su temeljni ostaci pronađeni u sondama 5, 6, 11 i 12. Takođe, pronađeni su i fragmenti keramike, islamskog stakla i kameje, sa likom Bogorodice, kao i ostaci vodovoda od kamenih ploča. Nakon		25.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	

				iskopavanja, sprovedene su adekvatne mjere zaštite.			
	Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Carine i Gradina u Risnu, Opština Kotor	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Pronađeno i obrađeno 29 predmeta od keramike, stakla, metala, kamene plastike, đulad i novac, kao i 440 fragmenata studijskog materijala. Pokretni materijal sa lokaliteta će u narednom periodu biti ustupljen na upravljanje odgovarajućoj muzejskoj ustanovi, u skladu sa propisima, a radi obogaćivanja muzejskog fonda. Na temeljima dosadašnjih rezultata istraživanja, nastavljeno je arheološko istraživanje radi otkrivanja novih saznanja o antičkom gradu Risiniumu, kako bi se stvorili uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju dva značajna lokaliteta. Arheološka istraživanja sprovedena su u periodu od 10.06. do 12.07.2019. godine u ranije otvorenim sondama, kao i novootvorenim, u kojima su otkriveni novi segmenti bedemskih zidova. Takođe, ove godine je istražena i partija sa ostacima kamene kule, nakon čega je, definisan njen izgled.		18.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.
	Arheološka i konzervatorska istraživanja lokaliteta Municipium S... i sprovođenje preventivnih mjera zaštite, Komini, Opština Pljevlja, II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljena II faza arheoloških i konzervatorskih istraživanja, sprovedene konzervatorske mjere, izrađena odgovarajuća dokumentacija. Rezultati istraživanja koristiće se za unaprjeđenje lokaliteta, prezentaciju i formiranje muzejske zbirke od pronađenih artefakata. Nakon ranije otkrivenih arhitektonskih ostataka, u kampanjama sprovedenim tokom 2017. i 2018. godine, u prostorijama (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8), u periodu od 29.07 do 03.10.2019. godine, vršene su preventivne mjere zaštite, koje su obuhvatile,		20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.

				uklanjanje vegetacije, koja je ugrožavala konstruktivnu stabilnost zidova, konsolidaciju labilnih partija ostataka zidova, obilježavanje i pozicioniranje rasutih kamenih blokova, restauraciju pojedinih partija, kao i tamponiranje pet prostorija. Nakon realizacije planiranih aktivnosti lokalitet je zaštićen od uticaja negativnih faktora. Takođe, u periodu od 07.08. do 27.09.2019. godine, vršena su arheološka istraživanja, koja predstavljaju nastavak višegodišnje kampanje. U navedenom periodu istražen je prostor na sjevero - istočnoj strani, gdje je u potpunosti definisan objekat sa hipokaustom, dok je tokom istraživanja sjevero-zapadnog dijela, otkriven veći broj artefakata (grnčarije, novca i metalnih predmeta).			
	Geofizička, arheološka i konzervatorska istraživanja tri lokaliteta sa stećcima, Opština Žabljak i Opština Plužine, II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Izrađena dokumentacija radi sprovođenja monitoringa stanja UNESCO lokaliteta u skladu sa Menadžment planom. U ovoj fazi projekta, izvršena su konzervatorska i preventivna arheološka istraživanja koja ne zadiru u integritet kulturnog dobra, na tri lokaliteta, koji sa još 25 lokaliteta u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini, uživaju UNESCO status svjetske kulturne baštine. Sprovedena istraživanja ukazala su na veći broj grobnica u Opštini Žabljak, koje su vremenom utonule u zemljište i obrasle vegetacijom. Uporedo je izrađena dokumentacija i fotodokumentacija za svaki stećak, koja je u odnosu na ranije urađenu, upotpunjena podacima o: poziciji, grafičkom prikazu i dimenzionoj analizi, evidentiranim oštećenjima, sa podacima o fizičkim, hemijskim i biološkim oštećenjima (sa podacima o opisu oštećenja, uzroku i posljedici), kao i podacima o geološkoj analizi terena na kojem se groblja nalaze.		10.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.

	Rekognosciranje crnogorskog podmorja, Budvanski akvatorijum	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat je podrazumijevao nastavak višegodišnje saradnje JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore sa RPM Nautical Foundation i Regionalnim centrom za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru, sa ciljem otkrivanja podvodnih arheoloških lokaliteta, formiranja dokumentacije i stvaranja uslova za njihovu zaštitu. Ovogodišnja faza projekta nije realizovana, zbog aktivnosti na drugom projektu jednog od subjekata, uključenih u projektu, RPM Nautical Foundation.		2020. godina/ JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore nije mogao obezbijediti učešće jednog inostranog partnera, iz objektivnih razloga, te će se planirane aktivnosti obaviti u 2020. godini	2.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti u oblasti međunarodne saradnje i obuke kadrova u oblasti podvodnih istraživanja.
	Arheološka i konzervatorska istraživanja Žabljaka Crnojevića, Prijestonica Cetinje, II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljena arheološka i konzervatorska istraživanja, izrađena dokumentacija, koja će se koristiti za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera, u narednom periodu. Aktivnosti započete u 2018. godini, nastavljene su u periodu od 05.08. do 14.09.2019. godine, radi dobijanja novih saznanja o crnogorskoj prijestonici, definisanja istorijata i stvaranja uslova za izradu konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera. U toku ovogodišnje kampanje otvorene su tri sonde (1b, 2a i 3b) u kojima su otkriveni novi segmenti zidova starijih objekta. Od pokretnih nalaza pronađeni su fragmenti keramike, stakla, životinjske kosti i nekoliko metalnih predmeta. Nakon istraživanja, na lokalitetu i pokretnim nalazima preduzete su preventivne mjere zaštite.			10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Sistematska arheološka istraživanja	JU Narodni muzej Crne Gore, JU	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedena arheološka kampanja doprinosi unaprijeđenju stanja lokaliteta, radi potpune			20.000,00 €	

	praistorijskog lokaliteta Crvena stijena, selo Petrovići, Opština Nikšić	Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore		valorizacije. U periodu od 17.06. do 26.08.2019. godine nastavljena su arheološka istraživanja na Crvenoj stijeni, u zonama A i B, koje su iskopavane i prethodne 2018. godine. Pored arheoloških iskopavanja, rađene su i analize (sedimentološke, mikromorfološke, FTIR, markobotaničke i sl.), čiji rezultati u velikoj mjeri doprinose interpretaciji arheološkog nalazišta, njegovog neposrednog okruženja i ljudskih zajednica, koje su u dugom vremenskom periodu koristile potkapinu. Istraživanja su sprovedena uz stručnu pomoć eksperata iz Kanade, Sjedinjenih Američkih Država, Izraela, Italije, Španije, Njemačke, uz korišćenje savremenih tehničkih instrumenata.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Arheološka i konzervatorska istraživanja, izrada konzervatorskog projekta, sprovođenje konzervatorskih mjera i edukacija i doedukacija stručnog kadra na lokalitetu Samograd, Opština Bijelo Polje, IV faza	JU Polimski muzej Berane	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedena arheološka kampanja doprinosi unaprjeđenju stanja lokaliteta, radi njegove potpune zaštite, valorizacije i prezentacije. Četvrta faza sistematskih arheoloških istraživanja nastavljena je u Sektoru II, na zapadnoj strani bazilike intra muros. Tokom istraživanja nađeni su pokretni arheološki predmeti, i to: 4 bronzana novčića (druga polovina IV v.p.n.e.), bronzana vaga, bronzani teg sa urezanim brojem i djelovi keramike iz VI v.n.e. Otkriven je bedemski zid, dug 22m, koji fizički odvaja podgrađe od akropole. Pored navedenog, projekat je imao i edukativni karakter, te su organizovane posjete i predavanja za studente o dosadašnjim aktivnostima i značaju ovog lokaliteta.			20.000,00 €	
	Sistematska arheološka istraživanja praistorijskog naselja na	JU Polimski muzej Berane	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Završena II faza istraživanja i izrađena odgovarajuća dokumentacija, radi unaprjeđenja stanja lokaliteta i formiranja buduće muzejske zbirke od pokretnog arheološkog materijala koji			20.000,00 €	

	Torinama u selu Radmance, Opština Petnjica			je pronađen. Rad na terenu realizovan je u dvije faze, i to: obradu keramičkog materijala (preko 5.000 keramičkih fragmenata) i rad na terenu (nastavak istraživanja iz 2018. godine u Sektoru II). Istraživanja su vršena na prostoru od 75m ² , na kojem je iskopan reprezentativan, pokretni arheološki materijal, s kraja eneolita i ranog bronzanog doba.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Arheološka istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na otkrivenim partijama zidova Utvrđenja „Izlit“, Opština Rožaje, V faza	JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Završena V faza istraživanja i izrađena odgovarajuća dokumentacija, radi unaprjeđenja stanja lokaliteta i formiranja buduće muzejske zbirke od pokretnog arheološkog materijala koji je pronađen. Ova faza istraživanja sprovedena je u periodu od 21.10. do 15.12 2019 godine. Na svim otkrivenim partijama bedemskog zida sprovedene su konzervatorske mjere, koje su podrazumijevale: postavljanje olovne spojnice koja izdvaja originalne partije bedemskog zida od dijela koji je naknadno nazidan, naziđivanje bedemskog zida od 2 do 10 redova, formiranje zaštitne kape i fugovanje zidova sa unutrašnje i spoljašnje strane.			10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Izrada konzervatorskih projekata i sprovođenje konzervatorskih mjera	Izrada studije i menadžment plana Duklje, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu značaj integralne zaštite ovog lokaliteta, kao i potrebu kreiranja dugoročne strategije, kao glavnog preduslova za kvalitetno upravljanje lokalitetom, ove godine su nakon pripremnih aktivnosti (formiranja stručnog tima, utvrđivanja vlasničkih odnosa, katastarskih parcela, prikupljanja dokumentacije i dr.) sprovedene i aktivnosti koje su obuhvatile istraživački postupak, analizu stanja lokaliteta sa zaštićenom okolinom, definisanje mjera i režima zaštite, izradu grafičkih priloga i izradu deskriptivne dokumentacije, koja je u završnoj fazi. U toku su aktivnosti na obradi zaštićene okoline, prijedlozi za valorizaciju kao i tehničko usklađivanje pripremljenog materijala.		2020. godina/ Imajući u vidu da dokument obuhvata podatke koji se odnose na utvrđivanje vlasništva, kao i učešće većeg broja eksperata iz različitih oblasti, došlo je do utvrđivanja novog roka. Završetak dokumenta	20.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti na finalizaciji dokumenta

				Imajući u vidu složenost izrade ovog upravljačkog dokumenta, njegova realizacija se očekuje 2020. godine.		planira se 2020. godine.		
	Sprovedenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve Uspenje Bogorodice u Cetinjskom manastiru, Prijestonica Cetinje, IV faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Ovogodišnja IV faza obuhvatila je nastavak konzervatorsko-restauratorskih radova na 21 ikoni I, II i III zone ikonostasa, demontažu ikona slikanih na platnu sa drvenog nosača, konsolidaciju drvenog nosača rezbarije, bojenog sloja i platna, metodom „rentoalaže“, mehanički i hemijski tretman, konzervatorski retuš bojenog sloja, postavljanje pozlate, kao i tretman drugih oštećenih elemenata i pozlate na ikonama. Imajući u vidu da su oštećenja visokog stepena, u cilju revitalizacije umjetničkih vrijednosti ikona sa ikonostasom, primjenjivane su najsloženije konzervatorske metode i korišćeni tradicionalni materijali.			10.000,00 €	
	Sprovedenje konzervatorskih mjera sanacije eksterijera i enterijera crkve Sv. Blagovještenja u Jeksi, Rijeka Crnojevića, Prijestonica Cetinje, III faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu loše stanje i visok procenat vlage na zidnim površinama enterijera, kao i konfiguraciju terena na kojem se crkva nalazi, proces rada se odvijao fazno i znatno teže od planirane dinamike. Nakon sanacije krovnog pokrivača i postavljanja drenažnog sistema, uklonjen je glavni uzrok vlage, koja je prodirala unutar objekta. Tokom 2019. godine, raščišćene su prilazne staze, sa stepeništem, a u periodu od 13.05. do 20.07.2019. godine, vršen je konzervatorski tretman enterijera, koji je obuhvatio aktivnosti na uklanjanju nečistoća i praškastih soli sa površinskih struktura živopisa, zaštitu otvora od prodora atmosferalija, postavljanje plombi, uklanjanje neadekvatnog maltera sa bojenog sloja na sjevernom, južnom, zapadnom i apsidalnom zidu, kao i preventivna zaštita labilnih partija živopisa.		2020. godina/ Imajući u vidu kompleksnost projekta, dio aktivnosti će se sprovoditi tokom 2020. godine.	23.298,00 €	Intenzivirati aktivnosti i unaprijediti poslove konzervatorske djelatnosti
	Sprovedenje konzervatorskih	JU Centar za konzervaciju i	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon istraživačkih radova i preventivnih mjera		2020. godina/ Imajući u vidu	20.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na

mjera na Kuli Voltica, Staro selo, Župa, Opština Nikšić, II faza	arheologiju Crne Gore		zaštite, tokom 2019. godine sprovedene su aktivnosti na izradi Glavnog projekta sanacije objekta, koji je u završnoj fazi. U skladu sa urađenim projektom, sanacioni radovi biće započeti početkom 2020. godine.		kompleksnost projekta, i broj projekata, ograničene kapacitete državnog organa koji, shodno propisima, izdaje akta od značaja za sprovođenje konzervatorskih mjera, dio aktivnosti će se sprovoditi tokom 2020. godine.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	efikasnijem strateškom planiranju, obezbjeđenju formalno-pravnih, kadrovskih uslova za realizaciju projekta.
Konzervatorska istraživanja i sprovođenje konzervatorskih mjera na novootkrivenom mozaiku, Duklja, Glavni grad Podgorica	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Prilikom arheoloških istraživanja sprovedenih tokom 2018. godine, u zoni objekta IX i prostorije 13 A otkriven je podni mozaik. Imajući u vidu da je riječ o novo-otkrivenim partijama, kao i njegovo loše stanje, JU Centar za konzervaciju i arheologiju je u periodu od 11.10. do 6.11.2019. godine, vršio konzervatorska istraživanja i mjere zaštite koje su pored tehničkog snimanja lokacije obuhvatile uklanjanje postojećih zaštitnih slojeva pijeska, utvrđivanje postojećeg stanja, konsolidaciju nestabilnih partija, uklanjanje nečistoća i druge aktivnosti, nakon čega je mozaik prekriven zaštitnim slojem pijeska i preventivno zaštićen.			15.000,00 €	
Sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonostasu crkve	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Realizacija treće faze obuhvatila je konzervaciju i restauraciju ikona u trećoj zoni ikonostasa, dok je			20.000,00 €	

Sv. Trojica, Opština Pljevlja, III i IV faza			u okviru četvrte faze izrađena i montirana nova noseća konstrukcija i konzervatorski tretirani oštećeni elementi ikonostasa. Takođe, u ovoj fazi su postavljene prijestone ikone (konzervatorski tretirane u I fazi) sa dekorativnim ramovima, koji su izrađeni u JU Centar za konzervaciju i arheologiju.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Sanacija Spomen grobnice sa bustom Jovana Tomaševića, Prijestonica Cetinje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu stepen oštećenja pojedinih elemenata ovog kulturnog dobra, nakon pripremni aktivnosti i konzervatorskih istraživanja, sprovedeno je: uklanjanje vegetacije, koje je ugrozilo konstrukciju spomenika, saniranje betonskog postamenta, tretman mermernih elemenata i bronzane skulpture, restauracija bojenog sloja na uklesanim slovima i postavljanje zaštitnog sloja. Navedenim aktivnostima unaprijeđeno je stanje ovog kulturnog dobra.			3.000,00 €	
Sanacija Spomen-ploče, posvećena bitki na Košćelama, Prijestonica Cetinje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon konzervatorskih istraživanja, ustanovljeno je da se ispod postojeće spomen ploče nalazi starija spomen ploča sa natpisom, i da je u veoma lošem stanju. Nakon uklanjanja postojeće spomen ploče, starija spomen ploča je konzervatorski tretirana, i preventivno zaštićena.			1.000,00 €	
Sanacija Spomenika potopljenim dobrovoljcima kod Medove, Prijestonica Cetinje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U skladu sa propisima, 10.09.2019. godine, od strane Uprave za zaštitu kulturnih dobara, izdati su konzervatorski uslovi za izradu konzervatorskog projekta sanacije ovog kulturnog dobra. Sprovedena su konzervatorska istraživanja, i izrađen konzervatorski projekat koji je predat Upravi na saglasnost, nakon čega će se stvoriti uslovi za sanaciju Spomenika, koja će se sprovesti tokom 2020. godine.		2020. godina/ Imajući u vidu stanje spomenika sa okolnim platoon, koje je definisano konzervatorskim projektom, sanacija ovog	5.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđenju formalno-pravnih i kadrovskih uslova za realizaciju projekta.
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	

						spomenika, biće sprovedena tokom 2020. godine		
Sanacija Spomen-biste Marku Mašanoviću, Istorijsko jezgro Cetinje, Prijestonica Cetinje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon konzervatorskih istraživanja, kojima je ustanovljen visok stepen fizičkih oštećenja, usljed djelovanja ljudskog faktora i atmosferalija, sprovedene su konzervatorske mjere, kojima su tretirani postament i bronzana bista (uklanjanje nečistoća sa postamenta i premaza sa bronzanog poprsja, restauracija fizičkih oštećenja, tretiranje partija od korozije, restauracija bojenog sloja slova , kao i završni i zaštitni sloj).			1.500,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Sanacija Spomenika palim borcima i strijeljanim rodoljubima iz bratstva Vojvodića, Crmnica, Prijestonica Cetinje	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon analize zatečenog stanja, konstatovana su brojna oštećenja na Spomeniku. U periodu od 3.06. do 21.07.2019. godine, sprovedene su pripremne aktivnosti (uklanjanje vegetacije, montiranje skele), te konzervatorske mjere kojima je obuhvaćena sanacija postamenta, mermernih ploča i obeliska, izrada replika za oštećene mermerne ploče, te zaštita svih mermernih površina Spomenika.			20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima Vile rustike sa mozaikom, Mirište, Petrovac, Opština Budva, II faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat podrazumijeva nastavak aktivnosti iz 2018. godine, kojima je predviđeno sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima Vile rustike sa mozaikom u skladu sa konzervatorskim projektom. Ovogodišnja aktivnost, odnosila se na konsolidaciju labilnih partija zidova, analizu stanja 11 dislociranih fragmenata mozaika, dim. cca 50x60 cm, te njihovu preventivnu zaštitu.		2020. godina/ Imajući u vidu stanje lokaliteta, kao i složenost konzervatorskih intervencija, iz objektivnih razloga će se projekat nastaviti tokom 2020. godine.	20.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenziviranje aktivnosti na obezbjeđenju uslova, za realizaciju planiranih konzervatorskih mjera.

	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Mostu knjaza Danila na Mrtvici, Opština Kolašin, I faza	JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Kompleksnost lokacije i problematika objekta, zahtijevala je faznu sanaciju ovog infrastrukturnog kulturnog dobra. Ovogodišnje aktivnosti bile su usmjerene na utvrđivanju stanja konstruktivne stabilnosti mosta, na osnovu čega je dato stručno mišljenje sa prijedlogom mjera sanacije. Nakon toga, sprovedena su konzervatorska istraživanja i preventive mjere zaštite. U cilju prevencije od atmosferskih padavina, na hodnoj stazi uklonjen je sloj ilovače i formirani odvodni kanali. Takođe, sprovedene su i preventivne mjere zaštite i na dijelu južnog ogradnog zida, kao i na spomen ploči. Aktivnosti na izradi konzervatorskog projekta su u toku.		2020. godina/ Imajući u vidu kompleksnost konstrukcije kao i otežanu pristupačnost lokaciji, sanacioni radovi će se nastaviti tokom 2020. godine u skladu sa konzervatorskim projektom.	30.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na stvaranju uslova za završetak projekta
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.		
	Restauracija zbirke muzičkih instrumenata Etnografskog muzeja	JU Narodni muzej Crne Gore, Etnografski muzej	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu da je predmetna zbirka kulturno dobro, nakon sprovedenih konzervatorskih istraživanja, Muzej je, shodno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara, zatražio konzervatorske uslove od Uprave za zaštitu kulturnih dobara. Aktivnosti na izradi Konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera konzervacije, obaviće se nakon izvještajnog perioda, odnosno, nakon dobijanja konzervatorskih uslova.		2020. godina/ Iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovesti 2020. godine.	10.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju formalno-pravnih uslova za realizaciju projekta.
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Izrada replika karakterističnih narodnih nošnji sa teritorije Crne Gore	JU Narodni muzej Crne Gore, Etnografski muzej	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Do izvještajnog perioda urađeno je 13 kompleta nošnji i 8 pojedinačnih odjevnih predmeta, odnosno: crnogorska suknena muška nošnja, crnogorska suknena ženska nošnja, albanska ženska narodna nošnja iz Plava, muslimanska nevjestačka nošnja iz Plava, spičanska ženska nošnja, dobrotška ženska nošnja, bregasorska ženska nošnja, muslimanska ženska narodna nošnja iz Bijelog Polja, muslimanska muška narodna nošnja iz Bijelog Polja, muške i ženske nošnje stanovnika Pljevalja, pravoslavne i		2020. godina/ Proces izrade nošnji je, zbog karakteristika materijala i načina izrade, složen i dugotrajan, te će se isti okončati početkom 2020. godine.	40.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na izradi muzejskih kopija u skladu sa propisima
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	

				islamske vjeroispovjesti, sukneni džamadan muške crnogorske nošnje, keče - albanska kapa (3 komada), crnogorska kapa (2 komada), nevjestačka muslimanska kapa-iljanlak (2 komada) i papuče muslimanske ženske.				
Nastavak sprovođenja konzervatorskih mjera na Zbirci stare i rijetke knjige, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Zbirka stare i rijetke knjige ima oko 10.000 bibliotečkih jedinica, u koje spadaju inkunabule, postinkunabule, stare knjige (ćirilne knjige štampane do 1868. godine, latinične do 1800. godine), rijetka izdanja, minijature i rukopisne knjige. Konzervatorske mjere sprovedene su na publikacijama: Psaltir, Časoslov sa akatisom i molitvenikom - Bogorodici i Sv. Nikoli i Missale Romanum Slavonico idiomate iussu S.D.N. Urbani Octavi editum.			2.700,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Sprovođenje preventivnih mjera na zaštiti Legata dr Pera Šoća, Prijestonica Cetinje, II faza	JU Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Legat dr Pera Šoća sadrži monografske i periodične publikacije, uglavnom na stranim jezicima (njemački, ruski, italijanski), koje su tematski vezane za Crnu Goru i datiraju s kraja XIX i početka XX vijeka. U II fazi sprovođenja preventivnih mjera zaštite, konzervatorski je tretiran 201 naslov (2093 broja) novina i časopisa.			2.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Konzervacija fonda PUMA-Političko upravni mletački arhiv CG DA 2 HNO PUMA 1687-1797, Opština Herceg Novi	Državni arhiv-Arhivski odsjek Herceg Novi	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Državni arhiv Crne Gore i JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, realizuju aktivnosti na konzervaciji ovog kulturnog dobra. U izvještajnom periodu u potpunosti su sprovedene konzervatorske mjere na izdvojenom arhivskom materijalu (jedna arhivska kutija ove građe). Druga kutija arhivske građe, zbog obimnosti, biće konzervatorski tretirana i završena početkom 2020. godine.		2020. godina/ Imajući u vidu kompleksnost i količinu arhivske građe, iz objektivnih razloga, dio aktivnosti će se sprovoditi 2020. godine.	2.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđivanju uslova za završetak poslova na konzervaciji arhivske građe

	Sprovođenje konzervatorskih mjera na četiri muzejska predmeta Pomorskog muzeja, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Na osnovu konzervatorskog projekta sprovedene su konzervatorske mjere restauracije sa konsolidacijom na četiri slike, tempere na papiru, čime je onemogućeno njihovo dalje propadanje.			900,00 €	Intenzivirati aktivnosti na sprovođenju konzervatorskih mjera na kulturnom dobru
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Konzervacija predmeta etnografske zbirke, Opština Berane	JU Polimski muzej Berane	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon konzervatorskih istraživanja, pristupilo se izradi konzervatorskog projekta za najugroženije predmete ovog kulturnog dobra. Utvrđeno je loše stanje 6 predmeta Etnografske zbirke, od čega četiri ženska jeleka, jedan muški jelek i krstaš barjak.		2020. godina/ Imajući u vidu visok stepen oštećenja, kao i kompleksnost rada na ugroženom materijalu, dio aktivnosti će se realizovati 2020. godine.	1.500,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Konzervacija muzejskih predmeta Istorijskog odjeljenja, predviđenih za stalnu postavku Zavičajnog muzeja, Opština Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Za potrebe projekta, pripremljena je dokumentacija za 300 predmeta, selekcija istih u odnosu na stanje i prioritete za sprovođenje konzervatorskih mjera. Za potrebe izrade konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera, 210 muzejskih predmeta je predato Centru za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, koji je u izvještajnom periodu obavio konzervatorska istraživanja, izradio fotodokumentaciju radi pripreme konzervatorskog projekta.		2020. godina/ Konzervatorske mjere će se sprovesti tokom 2020. godine, nakon odobrenja Uprave za zaštitu kulturnih dobara na konzervatorski projekat.	3.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđivanju propisanih uslova za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima Zavičajnog muzeja Pljevlja
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na zaštićenim	OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu da Muzej ne posjeduje odgovarajuću konzervatorsku licencu, sklopljen je ugovor o saradnji sa JU Centar za konzervaciju		2020. godina/ Imajući u vidu propisane obaveze, iz	2.400,00 €	Intenzivirati aktivnosti na sprovođenju konzervatorskih mjera na kulturnom dobru

	pokretnim kulturnim dobrima, Pomorska zbirka, podzbirka modeli brodova (tri modela jedrenjaka), Opština Kotor			i arheologiju Crne Gore. Shodno propisima, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore će sprovođenje konzervatorskih mjera završiti u 2020. godini.		objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovoditi 2020. godine.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	kih mjera na pokretnom kulturnom dobru OJU Muzeji Kotor
	Sprovođenje konzervatorskih mjera na istorijsko-umjetničkoj zbirci, podzbirka Zavjese, Opština Kotor	OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno propisima, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore će sprovođenje konzervatorskih mjera završiti u 2020. godini.		2020. godina/ Imajući u vidu propisane obaveze, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovoditi 2020. godine.	2.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Obezbjediti uslove za sprovođenje konzervatorskih mjera u saradnji sa pravnim licima koja posjeduju odgovarajuću konzervatorsku licencu
	Konzervacija papirnog novca iz XIX i XX vijeka u Muzeju grada Perasta	OJU Muzeji Kotor, Muzej grada Perasta	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedene su konzervatorske mjere na 79 papirnih novčanica iz XIX i XX vijeka, koje su dio istorijsko umjetničke zbirke. Projekat je podrazumijevao uklanjanje nečistoća, mrlja, otisaka prstiju, ljepljive trake, kisjelosti itd. Izrađena je fotodokumentacija. Takođe, obezbijedena je oprema za zaštitu konzerviranih novčanica, albumi i košuljice, a u skladu sa propisanim uslovima i standardom za zaštitu ove vrste materijala u uslovima čuvanja i izlaganja.			500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Kontinuirano sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun, Glavni grad Podgorica	JU Muzeji i galerije Podgorice	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Muzeji i galerije Podgorice nije realizovala planirani projekat, jer nije obezbijedila nedostajuća sredstva iz drugih izvora.		Projekat nije realizovan jer dio sredstava nije obezbijeden iz Budžeta Glavnog grada Podgorica	10.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Obezbjediti stabilniji izvor finansiranja za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun

	Izrada i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Etnografska zbirka iz JU Gradski muzej, Opština Herceg Novi	JU „Gradski muzej Mirko Komnenovic i galerija Josip Bepo Benkovic“ Herceg Novi	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U izvještajnom periodu, obavljeno je konzervatorsko istraživanje na predmetima ovog kulturnog dobra, kako bi se utvrdio stepen ugroženosti i prioriteta za konzervaciju. Dobijeni su konzervatorski uslovi, urađen konzervatorski projekat i izdata saglasnost na isti. Zbog složenosti u sprovođenju konzervatorskih mjera, iste će se na 7 muzejskih predmeta sprovesti u 2020. godini.		2020. godina/ Zbog složenosti u sprovođenju konzervatorskih mjera, iz objektivnih razloga, konzervatorske mjere će sprovesti Centar za konzervaciju i arheologiju tokom 2020. godine.	3.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na sprovođenju konzervatorskih mjera na dijelu kulturnog dobra Etnografska zbirka iz JU Gradski muzej
	Uređenje JU Gradski muzej „Mirko Komnenović“, Opština Herceg Novi	JU „Gradski muzej Mirko Komnenovic i galerija Josip Bepo Benkovic“ Herceg Novi	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Radi unaprjeđenja opšteg stanja objekta u kojem se čuva muzejski materijal od izuzetnog značaja, a koji je bio ugrožen zbog lošeg stanja vanjske stolarije, ista je zamijenjena (škure na 14 prozora i dvoje balkonskih vrata). Na ovaj način unaprijeđeno je stanje objekta i pokretnog muzejskog fonda.			4.000,00 €	
	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na Citadeli, Stari grad Ulcinj	JP Centar za kulturu Ulcinj	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Imajući u vidu loše stanje kulturnog dobra, u sjevernom dijelu Citadele, nakon pripremnih aktivnosti, koje su obuhvatile arhitektonsko snimanje postojećeg stanja lokacije, otkrivanje i rasčišćavanje svih zona od šuta i vegetacije, numeraciju kamenih blokova, sprovedene su konzervatorske mjere (konsolidacija nestabilnih partija ostataka zidova, djelimična restauracija postojećih zidova; tretirana je i rano-hrišćanska grobnica kao i prilazno stepenište, dok su sve kamene strukture takođe konzervatorski tretirane). Aktivnosti su sprovedene u periodu od 5.02. do 5.04.2019. godine, nakon čega su			29.070,00 €	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
							Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	

				stvoreni uslovi za savremeno upravljanje i stavljanje lokacije u funkciju održivog korišćenja u brojne kulturne aktivnosti.				
Sprovođenje konzervatorskih mjera na svim spomeničkim cjelinama u okviru spomen-parka Knjaževac, Opština Andrijevića	JU Centar za kuturu i sport „Mihailo Lalić“ Andrijevića	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Do sada je na predmetnom spomen-parku realizovano: utvrđivanje stanja svih struktura kompleksa, izrada konzervatorskog projekta sanacije 19 spomen-obelježja u parku i ograde oko kompleksa, hodnih staza, česmi i propratnog mobilijara; Elaborat zaštite biljnog fonda koji se nalazi u okviru parka sa prijedlogom konzervatorskih mjera sanacije; prva faza konzervatorskih mjera na uklanjanju patine sa svih kamenih struktura i zaprljanja sa metalnih djelova spomenika, kao i uređenje postojeće staze kroz park kompleksa. Konzervatorske mjere na spomenicima u okviru spomen-parka Knjaževac, nastaviće se, u skladu sa projektom u 2020. godini, kada se steknu povoljni vremenski uslovi za planirane radove.		2020. godina/ Planirane konzervatorske mjere će se sprovesti u 2020. godini, kada se steknu povoljni vremenski uslovi.	10.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju propisanih formalno-pravnih uslova za realizaciju projekta.	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.		
Sprovođenje konzervatorskih mjera u skladu sa konzervatorskim projektom na kulturnom dobru „Gradski bedemi – ostaci Onogošta“, Opština Nikšić	Opština Nikšić	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Opština Nikšić, iz objektivnih razloga, nije bila u mogućnosti obezbijediti zakonom propisane uslove za realizaciju projekta planiranom dinamikom.Imajući u vidu da je opština morala angažovati pravno lice koje posjeduje odgovarajuću konzervatorsku licencu a da se isto nije prijavilo na raspisane tendere konačna realizacija projekta će se izvršiti u 2020. godini.		Projekat će se realizovati u narednom periodu, jer za isti nijesu bili obezbijeđeni zakonom propisani uslovi u pogledu odgovarajuće konzervatorske licence.	300.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđivanju uslova za sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru„Grads ki bedemi – ostaci Onogošta“	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.		
Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje	Opština Tivat	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Opština Tivat je izradila konzervatorski projekat, shodno propisima, međutim, sprovođenje konzervatorskih mjera će realizovati u 2020.		2020. godina/ Kompleksnost planiranih aktivnosti	50.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju propisanih	

konzervatorskih mjera na Kuli „Buća–Luković”, Opština Tivat			godini. Razlozi za kašnjenje u realizaciji bili su uslovljeni tenderskom procedurom, odnosno izborom realizatora koji posjeduje odgovarajuću konzervatorsku licencu.		uslovila je prolongiranje zadate dinamike, te će se sprovođenje konzervatorskih mjera, završiti u 2020. godini.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	formalno- pravnih uslova za realizaciju projekta.
Sanacija JU Zavičajni muzej Danilovgrad	Opština Danilovgrad	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Opština Danilovgrad je sprovela mjere na objektu Zavičajnog muzeja koji su obuhvatili: radove na krovu, fasadi, stolariji i enterijeru, a sve na osnovu konzervatorskog projekta. Zahvaljujući ranije obezbijeđenim sredstvima, navedene aktivnosti su sprovedene za iznos manji od ugovorenog, što je uređeno Aneksom ugovora, na iznos od 34.746,02 €.			55.000,00 €	
Izrada projekta obnove južnog i sjevernog paraklisa na crkvi Sv. Apostola Petra i Pavla, Opština Bijelo Polje	Opština Bijelo Polje	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Opština Bijelo Polje nije u ugovorenom roku završila projekat, zbog sprovođenja tenderske procedure, kao i zbog obaveze realizatora da posjeduje odgovarajuću konzervatorsku licencu. Imajući u vidu da je pravno lice koje posjeduje konzervatorsku licencu obezbijeđeno kasnije od planirane dinamike projekat će se u potpunosti realizovati u 2020. godini.		2020. godina/ Kompleksnost planiranih aktivnosti uslovila je prolongiranje zadate dinamike, te će se sprovođenje konzervatorskih mjera, završiti u 2020. godini.	24.000,00 €	Preduzimanje aktivnosti na obezbjeđenju propisanih formalno- pravnih uslova za realizaciju projekta.
Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-	JP Radio i Televizija Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projekat Radio Televizije Crne Gore u saradnji sa JU Crnogorska kinoteka obuhvatio je nastavak			5.000,00 €	

	tehnološko osavremenjivanje najstarijih televizijskih zbirki, popularizacija i prezentacija kulturne baštine, Programski arhiv RTCG i Crnogorska kinoteka			aktivnosti na zaštiti i revitalizaciji ugroženog filmskog fonda. Originalni filmski i tonski zapisi čuvaju se u JU Crnogorska kinoteka, dok su kopije informatički obrađene i emitovane u programskom bloku „Tv arhiv“. Prebacivanje oštećene filmske građe na savremene nosače obezbjeđuje višekratno emitovanje i potpunu zaštitu materijala iz filmske zbirke fonda RTCG. Predmetne aktivnosti sprovedene su na materijalu koji se odnosi pretežno na emisije informativnog karaktera koje su snimljene u razdoblju od 1969-1989. godine, a koje su u Crnogorskoj kinoteci revitalizovane, sinhronizovane i kopirane na savremene nosače. Presnimljeno je 6.875 metara filma ili oko 598 minuta informativnog i dokumentarnog programa sa ukupno 30 emisija.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Operativni cilj 2 : Edukacija kadrova								
MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Edukacija i doedukacija stručnog kadra	Kurs Upotreba programske opreme COBISS3- inicijalno formiranje zapisa u normativnoj bazi CONOR, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka Đurđe Crnojević	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Kurs je realizovan u organizaciji JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“. Obuku i licencu je dobilo 15 polaznika za rad na redakciji novoformirane baze CONOR.CG.			1.970,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	FRAME obuka za arhiviranje audio-vizuelne baštine, Pariz, Amsterdam	JU Crnogorska kinoteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obavljena je obuka u oblasti arhiviranja kinotečke građe, u organizaciji Francuskog audio-vizuelnog centra. Shodno pravilima organizatora, mjesto obuke se definiše sredinom kalendarske			2.000,00 €	

				godine, tako da je ista obavljena u arhivi Rumunskog javnog servisa, u periodu od 18. do 22.11.2019. godine. Za potrebe stručne obuke obezbijeđen je i odgovarajući hardver.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Prisustvo radionicama i seminarima u organizaciji Evropske asocijacije kinoteka (ACE), u sklopu Festivala novootkrivenih i restaurisanih filmova „Il Cinema Ritrovato“, Bolonja Italija	JU Crnogorska kinoteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U Bolonji je od 22. do 30.06.2019. godine, u okviru Festivala novootkrivenih i restaurisanih filmova „Il Cinema Ritrovato“, održana radionica na temu pristupa, prezentacije i distribucije filmske baštine, kojoj su prisustvovala četiri zaposlena lica JU Crnogorska kinoteka. Učešće stručnjaka je značajno u pogledu razmjene iskustava, usvajanja savremenih metoda zaštite kinematografske baštine i unaprjeđenja sistema zaštite na nacionalnom nivou.			1.300,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019	
Edukacija stručnog muzejskog osoblja u cilju sprovođenja inovacija u muzejskoj djelatnosti, JU Zavičajni muzej, Opština Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U organizaciji Ministarstva kulture održana je Radionica na temu <i>Revizija muzejskog materijala i muzejske dokumentacije – primjena propisa</i> , 3.12.2019. godine, kojoj su pored ostalih, prisustvovala tri kustosa JU Zavičajni muzej. Pored navedene radionice, zaposleni Muzeja, obavili su stručne konsultacije u nacionalnim ustanovama kulture na Cetinju, a radi doedukacije u poslovima na zaštiti pokretnih kulturnih dobara koja se čuvaju u Muzeju.			600,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Stručno usavršavanje	JU Narodna biblioteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“			1.560,00 €		

	bibliotečkih radnika u upotrebi programske opreme COBISS3/Katalogizacija - napredni kurs, Beograd – Narodna biblioteka Srbije	„Stevan Samardžić“ Pljevlja		Pljevlja je realizovala planirano usavršavanje zaposlenih kroz pohađanje kursa COBISS3/Katalogizacija – napredni kurs, za dva bibliotekara. Kurs je organizovala Narodna biblioteka Srbije, u Beogradu od 03.03. do 08.03. 2019. godine.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Doedukacija stručnog kadra COBISS3/Pozajmica	JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Doedukaciju jednog knjižničara JU Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“ je realizovala kroz pohađanje kursa COBISS3/Pozajmica, koji je organizovala Narodna biblioteka Srbije, u Beogradu, od 04.06. do 08.06. 2019.godine.			500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Stručno usavršavanje bibliotekara za rad na platformi COBISS3, JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“, Opština Mojkovac	JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ je obezbijedio stručno usavršavanje dva zaposlena lica, u periodu od 08.05. do 10.05.2019 . godine. U organizaciji JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“, koja je izdala i licence za rad u COBISS3. Takođe, ovim projektom je obezbijeđena i instalirana oprema za rad u COBISS3, što je omogućilo biblioteci u Mojkovcu učlanjenje u COBISS3, u skladu sa propisima.			1.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	

Operativni cilj 3 : Turistička valorizacija – popularizacija i prezentacija kulturne baštine

MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	Učešće na Berzi mediteranskog arheološkog	Ministarstvo kulture, JU Centar za	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Tokom 2019. godine nije uzeto učešće na Berzi mediteranskog arheološkog turizma u Pestumu.		Projekat nije realizovan iz objektivnih	10.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđivan

turizma u Pestumu, Italija	konzervaciju i arheologiju, nacionalne i lokalne institucije				razloga, jer nije obezbijeđen arheološki materijal za izlaganje na Berzi mediteranskog arheološkog turizma u Pestumu	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	ju uslova za učešće na Berzi mediteransko g arheološkog turizma, Pestum
„Pečati Dvorskoga arhiva”, Prijestonica Cetinje	JU Narodni muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Istraživački i stručni poslovi na realizacije izložbe su rađeni tokom godine, a sredstva su uložena u nabavku tehničke opreme za izlaganje. Nakon poslova na dizajnu izložbe, ista je za javnost otvorena u decembru 2019. godine.			4.000,00 €	
Priprema koncepta i tematsko-ekspozicionog plana nove stalne postavke Istorijskog muzeja Cetinje, JU Narodni muzej Crne Gore, Prijestonica Cetinje	JU Narodni muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U izvještajnom periodu je izvršen izbor saradnika na projektu, odnosno obrazovanju stručnog tima, koncipiranju metodologije, i izradi stručnih tekstova koji će se koristiti za tematsko-ekspozicioni plan i katalog.			8.000,00 €	
Digitalizacija višetomne publikacije „Monumenta Montenegrina”, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Stručne službe Biblioteke izvršile su stručnu obradu dva, od sedam tomova ove publikacije. Proces rada je složen zbog obimnosti bibliografskih jedinica, koje su nakon stručne obrade digitalizovane, kako bi bile dostupne korisnicima.			2.000,00 €	
Testament Đurđa Crnojevića – reprint izdanje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Nakon prevoda, pripremljeno je i štampano na crnogorskom i engleskom jeziku, u tiražu od 500			2.000,00 €	

(dvojezično izdanje crnogorski i engleski jezik), Prijestonica Cetinje	Crnojević“		primjeraka, prvo izdanje knjige „Testament Đurđa Crnojevića“.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Reprint izdanje djela iz legata akademika Pavla Mijovića, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Zbog značaja za crnogorsku kulturnu baštinu, Biblioteka priprema i objavljuje reprint izdanja akademika Pavla Mijovića. Ovogodišnje aktivnosti su se odnosile na pripremu i štampu 500 primjeraka knjiga „Pradavne i davne kulture Crne Gore“ i „Crnogorski apokrifi“.			8.000,00 €	
Prezentacija COBISS-a školskim i ostalim bibliotekama budućim članicama, Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Biblioteka je obavila pripremu i prezentaciju COBISS programa u okviru radionice, kojoj je prisustvovalo 70 bibliotekara iz Crne Gore.			1.000,00 €	
Druga Međunarodna konferencija bibliotekara, arhivista i muzeologa "Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro, 2019", Prijestonica Cetinje	JU Nacionalna biblioteka „Đurđe Crnojević“	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Konferencija je održana 16. i 17. maja u prostorijama JU Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević“. Prisustvovalo je 100 učesnika iz zemlje i regiona. Tema Konferencije je bila značaj izrade nacionalne strategije digitalizacije kulturne baštine, kao i podrška bibliotekama, arhivima i muzejima da se aktivno uključe u oblast informacijskih i komunikacijskih tehnologija.			5.000,00 €	
Objavljivanje publikacije Građa	JU Nacionalna biblioteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Objavljena je publikacija koja sadrži biografije			3.500,00 €	

za crnogorski biografski leksikon, tom 1, crnogorsko primorje, autori Dragica Lompar, Branislav Borilović	„Đurđe Crnojević“		značajnih ličnosti sa prostora crnogorskog primorja od prvih pisanih izvora do 1945. godine, kao i biografije značajnih ličnosti crnogorskog porijekla koje su živjele širom svijeta, a rođene su na teritoriji crnogorskog primorja.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Crkve i vjekovi grada Kotora (sakralni spomenici grada Kotora), Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Pomorski muzej je završio istraživačke poslove na sakralnim objektima iz perioda romanike u Kotoru, izvršio odabir istih za publikovanje, izradu fotografija za publikaciju i dokumentaciju i stručni tekst. Zbog obimnosti prikupljene građe, broja sakralnih objekata i njihovog značaja, tekst će obuhvatiti dio koji će biti štampan u 2020. godini, kao prvi tom. Publikacija će nositi naziv: „Romaničke crkve grada Kotora“.		2020. godina/ Imajući u vidu kompleksnost projekta, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovoditi 2020. godine.	1.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti na pripremi publikacije za štampu
Doštampavanje periodične publikacije „Godišnjak“ – broj 8 i broj 33/34, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Pomorski muzej Crne Gore je pripremio i doštampao broj 8 i broj 33/34 Godišnjaka, koji izlazi kao jednogodišnja stručna publikacija. Značaj ovog izdavačkog projekta je objavljivanje stručnih i naučnih radova, pretežno iz oblasti istorije pomorstva, ali i prilika da Pomorski muzej, putem razmjene popunjava svoj bibliotečki fond.			950,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Časopis „Glas“ za kulturu i umjetnost u DAISY formatu, Glavni grad Podgorica	JU Biblioteka za slijepe Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Biblioteka za slijepe Crne Gore izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu, a namijenjen je čitaocima oštećenog vida. Ovogodišnje aktivnosti odnosile su se na pripremu oko 500 audio i tekstualnih priloga koji su predstavljeni kroz sedam rubrika. Takođe, ove godine je objavljen 100 jubilarni broj.			9.700,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Naučni skup: „Husein-paša	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Manifestacija „450 godina od izgradnje Husein-			5.000,00 €	

Boljanić i njegove zadužbine“ (povodom 450 godina od izgradnje Husein-pašine džamije u Pljevljima), Opština Pljevlja			pašine džamije u Pljevljima“ realizovana je od 7. do 9. juna 2019. godine u organizaciji Zavičajnog muzeja Pljevalja i Islamske zajednice. Organizovan je naučni skup u okviru kojeg je upriličena i izložba „Umijeće islamske minijature – Kuran Husein-paše Boljanić“, i objavljen Zbornik radova Husein-paša Boljanić i njegove zadužbine“.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Knjiga „Peto godišnje doba“, oralna svjedočanstva o životnom i radnom iskustvu žena iz Rožaja, Crna Gora	JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Zavičajni muzej je u saradnji sa autorom knjige, obavio terenska istraživanja radi prikupljanja podataka o dijelu nematerijalnog nasljeđa Rožaja, koje se prvenstveno odnose na položaj žene u društvu. Zbog obimnosti sakupljene građe, autor će u 2020. godini završiti obaveze na pripremi knjige za štampu.		2020. godina/ Imajući u vidu kompleksnost projekta, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovoditi 2020. godine.	3.500,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti na objavljivanju publikacije
Arheološki časopis „Nova antička Duklja X“	JU Muzeji i galerije Podgorice	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Projektom je podržano deseto izdanje časopisa Nova antička Duklja, gdje se prezentuju naučni radovi iz Crne Gore, Italije, Srbije, Sjeverne Makedonije, Hrvatske, Slovenije, Albanije, Grčke i Bugarske, prema odabiru međunarodne redakcije. Časopis se distribuira svim ustanovama u Crnoj Gori, kao i arheološkim muzejima i univerzitetima u regionu. Cilj projekta je obezbjeđenje kontinuiranog izdavanja časopisa koji doprinosi prezentaciji i popularizaciji arheološke kulturne baštine Crne Gore i naučnoj valorizaciji arheološkog lokaliteta Duklja.			3.200,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Izložba posvećena stodvadesetogodiš	JU Muzeji i galerije Nikšić	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Muzejska izložba „Juta i zemlja crnih brda“,			3.500,00 €	

njici vjenčanja njemačke princeze Jute od Meklenburga–Strelica i crnogorskog prijestolonasljednika Danila, Opština Nikšić			realizovana je kroz saradnju JU Muzeji i galerije Nikšić i JU Narodni muzej Crne Gore. Izložbom je prezentovan život princeze Jute od Meklenburga – Strelica, od djetinjstva, udaje za crnogorskog prestolonasljednika Danila Petrovića, života u Crnoj Gori, do angažovanja princeze za vrijeme Balkanskih ratova i Prvog Svjetskog rata. Izložba je prezentovana u Njegoševom muzeju Narodnog muzeja, na Cetinju i biće otvorena za javnost do marta 2020. godine.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Objavlivanje Monografije posvećene Radosavu Ljumoviću	JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ je priredila tekst Monografije, lekturu, korekturu, prelom, dizajn i pripremila za štampu publikaciju. Monografija je štampana u tiražu od 500 primjeraka, i namijenjena je, pored ostalog, i za razmjenu radi popunjavanja bibliotečkog fonda Biblioteke.			3.500,00 €	
Digitalizacija legata dr Dušana Petkovića	JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi	2019. godina	Srovedene aktivnosti/ Projekat je realizovan u skladu sa Pravilnikom o nacionalnim standardima za digitalizaciju bibliotečke građe, a obuhvatio je Legat koji je 80-ih godina prošlog vijeka dopremljen iz Buenos Airesa, a sadrži bibliotečku građu na sljedećim jezicima: njemačkom 73 jedinice, ruskom 103 jedinice, engleskom 333 jedinice, italijanskom 674 jedinice, francuskom 1992 jedinice, španskom 2362 jedinice i drugim jezicima u manjem broju. Legat dr Dušana Petkovića je reprezentativna, originalna i jedinstvena zbirka knjiga u Crnoj Gori, čiji sadržaj obuhvata veliki broj primjeraka izuzetne vrijednosti, koje su, nakon digitalizacije, dostupne svim korisnicima portala Biblioteke.			2.500,00 €	
Izložba stare i rijetke knjige iz	JU Kulturni centar „Nikola	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Aktivnosti na realizaciji izložbe odnosile su se na			1.300,00 €	

legata akademika Vladislava Brajkovića	Đurković“ Kotor		obradu i pripremu oko 7.000 bibliografskih jedinica legata, digitalizaciju i izbor za izlaganje, kao i na pisanje tekstova, pripremu i dizajn kataloga. Izložba je otvorena u decembru 2019. godine.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Dopuna fundusa KUD-a „Njegoš“, Kupovina crnogorskih koreta	Prijestonica Cetinje, Sekretarijat za kulturu, sport i mlade	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obezbeđivanjem koreta, dijela nošnji za potrebe KUD „Njegoš“ Cetinje, Sekretarijat za kulturu, sport i medije, unapređuje zaštitu i očuvanje muzičke nematerijalne baštine Prijestonice i Crne Gore. Ovo najstarije crnogorsko folklorno društvo kroz ovogodišnju nabavku 10 koreta, izvršiće zamjenu primjeraka koji su tradicionalne izrade i predstavljaju muzejsku vrijednost.			3.500,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Dopuna fundusa Folklorne grupe „Crna Gora“	Opština u okviru Glavnog grada - Golubovci	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Njegujući tradicionalni ples i muziku, Folklorna grupa „Crna Gora“, njeguje i očuvanje tradicionalne vještine izrade crnogorske nošnje. Predmetne aktivnosti su se odnosile na izradu djelova muške i ženske narodne nošnje, i to: dušanke (2 komada), jeleka i džamadana po 1 komad, kao i po 3 komada dolaktice i jakete za žensku nošnju. Projektom se istovremeno sprovode mjere zaštite dijela nematerijalnog nasljeđa Zete, ali i Crne Gore uopšte.			3.500,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Unaprjeđenje trenutnog statusa arheološkog lokaliteta Brskovo kroz razvoj svijesti o značaju očuvanja ovog kulturnog dobra, promociju lokaliteta i upravljanje rizicima, Opština Mojkovac	Opština Mojkovac	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Opština Mojkovac je u izvještajnom periodu realizovala: sistematizaciju podataka o političkoj, rudarskoj, trgovačkoj, zanatskoj i crkvenoj prošlosti lokaliteta Brskovo; nekoliko edukativnih radionica za djecu osnovnih škola; čišćenje lokaliteta od jalovine koja je ometala rad arheološke ekipe; izradu i postavljanje signalizacije (putokaza i info tabli); stručni tekst o istorijatu i značaju lokaliteta i isti pripremila za štampu. Publikacija je namjenjena potencijalnim posjetiocima.			10.000,00 €	
						Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Monografija „Ličnost, djelo i	Fakultet za crnogorski	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Sprovedena je kompletna izdavačka procedura, i		2020. godina/ Imajući u vidu	1.000,00 €	Intenzivirati aktivnosti na

	doba dr Lazara Tomanovića“, autorke doc. dr Andrijane Nikolić	jezik i književnost, Prijestonica Cetinje		monografija je pripremljena za štampu. Štampanje publikacije će se sprovesti nakon završetka tenderske procedure.		neophodnost završetka tenderske procedure, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovesti 2020. godine.	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	štampanju publikacije
Operativni cilj 4 : Poboljšanje uslova rada ustanova i stručnih službi za primjenu zakona iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, kinotečke i arhivske djelatnosti								
MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Tehničko-tehnološko osavremenjavanje	Nabavka tehničke opreme za regulisanje vlažnosti u izložbenim prostorijama Pomorskog muzeja, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Radi uspostavljanja propisanih uslova za zaštitu muzejskog materijala u izložbenom prostoru, Pomorski muzej je obezbijedio i instalirao devet odvlaživača vazduha i dva klima uređaja. Manji broj uređaja, dva odvlaživača i dva inverterska klima uređaja, biće obezbijeđeni u januaru 2020. godine.		2020. godina/ Imajući u vidu da se oprema obezbjeđuje iz inostranstva, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovesti 2020. godine.	7.000,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	Intenzivirati aktivnosti na nabavci planirane opreme
	Nabavka materijala za deponovanje muzejskih tekstilnih predmeta, Opština Kotor	JU Pomorski muzej Crne Gore	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno Pravilniku o zaštiti muzejskog materijala, JU Pomorski muzej Crne Gore je obezbijedila neophodnu opremu za zaštitu muzejskih predmeta od tekstila. Obezbiđen je dovoljan broj namjenskih kutija, kako bi se muzejski materijal adekvatno čuvao nakon konzervatorskog tretmana.			950,00 € Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Nabavka filmskih kutija i kernova,	JU Crnogorska kinoteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Crnogorska kinoteka je obezbijedila propisanu			10.000,00 €	

Glavni grad Podgorica			opremu za transport kinotečke građe, imajući u vidu izvjesno useljenje ustanove novi namjenski prostor. Korišćenje predviđene opreme obezbijediće adekvatnu zaštitu osjetljive filmske trake.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
Nabavka opreme za digitalizaciju i restauraciju zvuka, Glavni grad Podgorica	JU Crnogorska kinoteka	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ U prvoj fazi projekta izvršena je nabavka gramofona i profesionalnih studijskih slušalica, nakon toga je urađena selekcija materijala od značaja za crnogorsku muzičku baštinu. Takođe, izvršen je izbor stručnog lica koje će raditi na digitalizaciji gramofonskih ploča. Ostatak sredstava usmjeren je na obezbjeđivanje hardvera i softvera za digitalizaciju i restauraciju zvuka.			20.000,00 €	
Nabavka opreme za skladištenje muzejskog materijala u depou JU Zavičajni muzej, Opština Pljevlja	JU Zavičajni muzej Pljevlja	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Zavičajni muzej Pljevlja je kroz realizaciju projekta a za potrebe skladištenja muzejskog materijala, obezbijedio 100 visokokvalitetnih plastičnih kutija različite veličine, 100 plastičnih poklopaca i 50 separatora od značaja.			1.500,00 €	
Tehničko-tehnološko osavremenjivanje, Opština Rožaje	JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Obezbjeđivanje opreme i uređaja za potrebe muzejske dokumentacije, kao i instaliranje, biće završeno u januaru 2020. godine. Zbog problema nastalih uslijed blokade žiro računa, JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje je prolongirala realizaciju projekta.		2020. godina/ Imajući u vidu okolnosti blokade opštinskog računa, iz objektivnih razloga će se dio aktivnosti sprovesti 2020. godine.	2.500,00 €	Intenzivirati aktivnosti na obezbjeđivanju propisanih uslova za nabavku planirane opreme
Osavremenjivanje Dječijeg odjeljenja, Prijestonica Cetinje	JU Narodna biblioteka i čitaonica	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ JU Narodna biblioteka i čitaonica „Njegoš“ Cetinje je realizovala: tri likovne radionice za			1.500,00 €	

		„Njegoš“ Cetinje		djecu osnovnih škola, koja su uz primjenu inovativnih sadržaja prihvatila nova iskustva u čitanju i učenju; nabavku i instaliranje savremene audio-vizuelne opreme za rad sa djecom.			Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.	
	Opremanje Dječijeg odjeljenja gradske biblioteke JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac	JU Centar za kulturu „Nenad Rakočević“ Mojkovac	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno propisima koji uređuju bibliotečku djelatnost, Biblioteka je sprovedla aktivnosti na formiranju Dječijeg odjeljenja, i u tom smislu završila radove na uređenju enterijera objekta, obezbijedila opremu i otkupila nove bibliografske jedinice za djecu. Realizovani projekat je obezbijedio dostupnost bibliografskih sadržaja djeci, u skladu sa propisima.			2.000,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.
Operativni cilj 4 : Implementacija odredbi Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora								
MJERA	AKTIVNOST	REALIZATOR	PERIOD REALIZACIJE	INDIKATOR REZULTATA I POSTIGNUTE VRIJEDNOSTI	STATUS REALIZACIJE	NOVI ROK REALIZACIJE UZ OBRAZLOŽENJE	OPREDIJELENA SREDSTVA/ IZVOR FINANSIRANJA	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA
Savjet za upravljanje Područjem Kotora	Administrativno-tehnički poslovi za potrebe Savjeta za upravljanje Područjem Kotora	Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor	2019. godina	Sprovedene aktivnosti/ Shodno članu 12 Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Opštine Kotor. Sredstva za obavljanje navedenih poslova, obezbjeđuje organ državne uprave nadležan za poslove kulture, u skladu sa godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara, u visini od 12.500,00 eura i Opština Kotor po osnovu ostvarenih namjenskih prihoda iz člana 20 ovog zakona, u visini od 12.500,00 eura. Shodno navedenom, realizovane su aktivnosti za 2019. godinu u skladu sa zakonskim rješenjem.			12.500,00 €	Budžetska sredstva Ministarstva kulture za 2019.

III PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara donosi se na godišnjoj osnovi i u skladu sa pomenutim predviđa realizaciju projekata na godišnjem nivou. Imajući u vidu brojne objektivne/nepredviđene okolnosti i razloge, koji su nerijetko od uticaja na zadatu dinamiku realizacije projekata, preporuke za dalje sprovođenje godišnjih programa odnose se na blagovremeno sprovođenje svih pripremnihi aktivnosti i zakonskih procedura od strane podnosilaca prijava/realizatora i stvaranje preduslova za uspješnu realizaciju projekata, kako bi se izbjeglo neželjeno produženje prvobitno utvrđenih rokova i time obezbijedilo uspješno ispunjenje obaveza, odnosno planiranihi aktivnosti, od strane realizatora. Iz izvještaja o realizaciji se može zaključiti da je procedura obezbjeđivanja propisanihi konzervatorskih uslova, posjedovanje odgovarajuće konzervatorske licence, dobijanja saglasnosti na konzervatorske projekte, dovela do obustavljanja pojedinihi projekata, odnosno do produženja roka za konačnu realizaciju projekata. Unaprijeđenje godišnje realizacije projekata, u narednom periodu, biće sprovedeno u skladu sa inoviranim odredbama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, koje propisuju raspodjelu sredstava kroz Konkurs za raspodjelu sredstava za Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2020. godinu. Konkursom je, pored ostalog, propisana obaveza dostavljanja određene dokumentacije kako bi se unaprijed obezbijedila primjena propisa i godišnja dinamika realizacije ugovorenihi aktivnosti.